

למעשה

פרשת כי תבוא

©

כל הזכויות שמורות

למכון 'למעשה'

ולפנחס זרביב

כתובת המחבר

נתן אלבז 8 \ 10

אשדוד

058-3271323

p0583271323@gmail.com

כמו כן המכון מתמחה בעריכה לשונית וכתובת דברי

תורה וסיפורי אמונה

ועוד צ"ב למה נאמר והיה ראשיתך מצער והרי אין והיה אלא לשון שמחה וכאן מדובר בשעת הראשית כשהוא עוד מצמער

אלא ידוע שכל ההתחלות קשות ומכאן ואילך יערב לכם ושאלו למה הרבה לא מגיעים למכאן ואילך יערב לכם אלא ביארו שאין התחלה ואם לא קשה סימן שעוד לא התחיל ועל מה שהתחיל והגיע לשלב של ראשיתך מצער אחריתך ישגא מאוד.

איגרתו המפורסמת של הפחד יצחק על דרכי העליה של גדולי ישראל

והרב יצחק הוטנר זצ"ל כתב בספרו פחד יצחק (איגרת קכח) רעה חולה היא אצלנו שכאשר מתעסקים אנו בצדדי השלימות של גדולינו, הננו מטפלים בסיכום האחרון של מעלתם. מספרים אנו על דרכי השלימות שלהם, בשעה שאנחנו מדלגים על המאבק הפנימי שהתחולל בנפשם. הרושם של שיחתנו על הגדולים מתקבל כאילו יצאו מתחת יד היוצר בקומתם ובצביונם. הכל משוחחים, מתפעלים ומרימים על נס את טהרת הלשון של בעל החפץ חיים זצ"ל, אבל מי יודע מן כל המלחמות, המאבקים, המכשולים, הנפילות, והנסיגות לאחור שמצא החפץ חיים בדרך המלחמה שלו עם יצרו הרע, משל אחד מני אלף, ודי לנבון שכמותך לדון מן הפרט אל הכלל. התוצאה מזה היא כשנער בעל רוח, בעל שאיפה, בעל תסיסה מוצא בעצמו מכשולים, נפילות, ירידות הדי הוא דומה

למה נמשלה התורה בדווקא לשמן שתחילתו מר וסופו מתוק ולא לכל פרי שתחילתו מר וסופו כשמתבשל מתוק – הראשית מצער הוא תנאי מוכרח לעליה

למה נמשלה התורה בדווקא לשמן שתחילתו מר וסופו מתוק ולא לכל פרי שתחילתו מר וסופו כשמתבשל מתוק

בפרשתנו כתוב במדרש (דב"ר ז ג) 'זהו שאמר הכתוב (שיר השירים א, ג): לריח שמניך טובים, רבנן אמרי בחמישה דברים נמשלה התורה, במים, וביין, ובדבש, ובחלב, ובשמן. במים מנין (ישעיה נה, א): הוי כל צמא לכו למים. ביין מנין, שנאמר (משלי ט, ה): ושתו ביין מסכתי. בדבש ובחלב מנין (שיר השירים ד, יא): דבש וחלב תחת לשונך. שמן מנין, שנאמר (שיר השירים א, ג): שמן תורק שמך, מה השמן הזה תחלתו מר וסופו מתוק, כך הן דברי תורה, אדם מצמער בהן בתחלה ועושה בהן אחרית טובה, שנאמר (איוב ח, ז): והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאד. דבר אחר, מה השמן הזה חיים לעולם אף דברי תורה חיים לעולם, מה השמן הזה אורה לעולם אף דברי תורה אורה לעולם.'

וצ"ב למה נמשלה תורה לשמן שתחילתו מר וסופו מתוק ולא לכל פרי שתחילתו מר וסופו כשמתבשל מתוק אלא הבוסר לבד מתמתק והתורה לא כך רק ע"י שאדם כותת עצמו עליה היא מתמתקת.

טוב מאוד. רוחך סוערת לקראת השאיפה להיות גדול. בבקשה ממך אל תצייר לעצמך גדולים שהם ויצרם הטוב בגחנת חד הוא. לעומת זאת צייר בנפשך גדלותם של גדולי עולם באותיות של מלחמה נוראה עם כל הנטיות השפלות והנמוכות. ובזמן שהנך מרגיש בקרבך סערת היצר, דע לך שבזה הנך מתדמה אל הגדולים הרבה יותר מאשה בשעה שאתה נמצא במנוחה שלימה שאתה רוצה בה. דווקא באותם המקומות שהנך מוצא בעצמך הירידות הכי מרובות, דווקא באותם המקומות עומד הנך להיות כלי להצטיינות של כבוד שמים.

הלימוד מזה למעשה. כל ההתחלות קשות זה מוכרח לחיי העליה ובלי זה לא יתכן לגדול

למה משתחוים רק כאשר מביאים את

הביכורים -

ולקחת מראשית כל פרי האדמה אשר תביא מארצך אשר ה' אלקיך נתן לך ושמת בטנא והלכת אל המקום אשר יבחר ה' אלקיך לשכן שמו שם (כ"ו, ב')

למה משתחוים רק כאשר מביאים את

הביכורים

הקשב הרב יוסף צבי דינר זצ"ל בספרו מקדש הלוי (פרשת כי תבוא) שבפשטות, משמעותה של מצות הביכורים - הינה: הכרת טובה כלפי הקב"ה שנתן לעובד האדמה את התבואה, ושלה את הברכה אל שדותיו. את הביכורים - הפרי הראשון שצמח מכל

בעיניו כבלתי 'שתול בבית השם'. שלפי המיונות של נער זה להיות שתול בבית השם, פירושו הוא לשבת בשלות הנפש על נאות דשא של חי מנוחות וליהנות מיצרו הטוב כדרך שצדיקים נהנים מזווי השכינה שעטרותיהם בראשיהם במסיבת גן עדן. ולאידך גיסא, לא להיות מורגז מסערת היצר על דרך הכתוב של 'במתים חפשי'.

אבל דע לך, חביבי, ששורש נשמתך הוא לא השלוח של היצר טוב, אלא דוקא מלחמתו של היצר טוב, ומכתבך היקר הנלבב מעיד כמה עדים כי אכן לוחם נאמן אתה בצבאותיו של היצר טוב. באנגלית אומרים 'הפסד קרב ונצח מלחמה'; בודאי שהנך נכשל ועומד להיות נכשל, (אין בזה משום פתיחת פה לשטן). ובכמה מערכות תפול שדוד. אבל אני מבטיח לך שלאחר הפסד כל המערכות תצא מן המלחמה כשזר הנצחון על ראשך, והטרף החד מפרפר בין שיניך. החכם מכל אדם אמר שבע יפול צדיק וקם (משלי כד טז), והטפשים חושבים כי כונתו בדרך רבותא, אע"פ ששבע יפול צדיק מ"מ הוא קם. אבל החכמים יודעים היטב שהכוונה היא שמהות הקימה של הצדק היא דרך הישבע נפילות: שלו. וירא את כל אעם עשה והנה טוב מאוד. טוב זה יצר טוב, מאוד זה יצר הרע (ב"ר ט).

אהובי, הנני לוחץ אותך אל לבבי, ולוחש באזניך, כי אילו היה מכתבך מספר לי על אודות המצוות ומעשים טובים שלך הייתי אומר שקבלתי ממך מכתב טוב. עכשיו שמכתבך מספר על דבר ירידות ונפילות ומכשולים, הנני אומר שקבלתי ממך מכתב

ישראל יהיו בבחינת 'אינם עושים רצונו של מקום', וכפי שביארו התוספות במקום: "דמיירי ודאי שעושין רצונו, אבל אין עושין רצונו כל כך, דאינם צדיקים גמורים".

לעומת זאת, במצב שבו ישראל יהיו צדיקים גמורים - הרי שהם לא יצטרכו כלל לעסוק בעבודת האדמה, אלא יוכלו להקדיש את כל כולם ללימוד התורה הקדושה, ואילו מלאכתם - תעשה על ידי אחרים, וכפי שהתנבא הנביא ישעיה (ס"א, ה' - ו'): "ועמדו זרים ורעו צאנכם ובני נכר אכריכם וכורמיכם, ואתם כהני ה' תקראו, משרתי אלקינו יאמר לכם, חיל גוים תאכלו ובכבודם תתימרו".

ומעתה, נחזור נא אל ענין הביכורים.

שכן כאשר רואה האיכר כי מן השמים שולחים את הברכה במעשה ידיו, וכי הגשמים יורדים בעיתם ומרוויים את הארץ אשר מוציאה פרי הילולים - עלול הוא לכאורה לחוש בליבו כי קיבל את מה שמגיע לו... הוא עלול לסבור, כי מאחר והובטחה ברכה לעם ישראל אם יקיים את המצוות - הרי שאין מקום להודאה על ברכת ה', שהרי הוא עשה את שלו - בקיום המצוות, והקב"ה שלח את הברכה בתמורה - כפי שהבטיח...

אם יחוש כך האיכר, הרי שבודאי יקשה עליו להביא את ראשית ביכורי אדמתו אל הכהן. הוא ירגיש כי הוא כבר מיצה את חובתו בכך שקיים את המצוות, ועתה מגיע לו להנות מפרי עמלו מבלי להפריש ממנו לקב"ה ולהכיר טובה...

סוג מבין שבעת המינים - מצווה עובד האדמה אפוא להביא אל הכהן, אשר הוא נציגו של הקב"ה כביכול. אלא שכאן, מוצאים אנו תוספת אשר כמותה לא מצינו באף לא אחת מהמצוות, והיא מוזכרת בתורה בהמשך הפרשה (פסוק י'): "והנחתו לפני ה' אלקיך והשתחית לפני ה' אלקיך", נאמרה כאן תוספת מיוחדת של השתחוויה לפני הקב"ה עם הבאת הביכורים, ולכאורה, מה טיבה של השתחוויה זו? מדוע נצטוינו עליה דווקא כאן - במצות הביכורים - ולא בשום מצוה אחרת?

להראות ששום דבר לא מגיע לו

ונראה לבאר, על פי דברי הגמרא במסכת ברכות (דף ל"ה, ע"ב), שם שנינו:

"תנו רבנן: ואספת דגנך - מה תלמוד לומר? וכו'. רבי שמעון בן יוחי אומר: אפשר אדם חורש בשעת חרישה, וזורע בשעת זריעה, וקוצר בשעת קצירה, ודש בשעת דיישה, וזורע בשעת הרוח, תורה מה תהא עליה? אלא בזמן שישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתך נעשית על ידי אחרים, שנאמר: ועמדו זרים ורעו צאנכם וגו', ובזמן שאין ישראל עושין רצונו של מקום - מלאכתך נעשית על ידי עצמך, שנאמר: ואספת דגנך".

מבואר בדברי הגמרא, כי התיאור המוזכר בקריאת שמע, בפרשת "והיה אם שמוע", אודות השכר הצפוי לעם ישראל אם שמוע ישמעו אל מצוות ה' יתברך, אשר אז יתן ה' את מטר הארץ בעתו, ואספת דגנך ותירושך ויצהרך - עוסק למעשה במצב שבו בני

ואמנם, דוגמא להנהגה מעין זו - מוצאים אנו אצל יעקב אבינו.

לאחר שקיים יעקב אבינו את כל המצוות בבית לכן הארמי למרות הקשיים בהם היתה רצופה דרכו, לאחר שנים שבהם החליפו את משכורתו והוא סבל יסורי גוף ונפש - אנו היינו מצפים שיחוש כי מגיעה לו מעט שלווה, מעט מנוחה...

אולם יעקב אבינו אינו סבור כך. אדרבה! כאשר עשו יוצא לקראתו למלחמה וארבע מאות איש עמו - אומר יעקב לפני הקב"ה (בראשית ל"ב, י"א): "קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך"!

כלומר, יעקב אבינו יודע כי דווקא בשעה בה נראה כביכול הוא זכאי יותר מכל - עדיין רחוק הוא מהשלמות, וכי עלי להכיר בכך שקטן הוא ביחס לחסדים שהרעיהו עליו הקב"ה, ולהכיר טובה על כל החסד אשר ליווהו עד הנה! משנה והוא אשר אמרנו: גם אנו, בשעה זו של ביכורי פרי האדמה - צריכים ליזכר כי גם אם קיימנו את התורה כולה, וגם אם בשל כך זכינו לברכה משמים - עדיין חייבים אנו בהכרת הטוב גדולה ועצומה, שכן רחוקים אנו משלמות המדרגה של צדיקים גמורים, אליה מוטל עלינו לשאוף! עכ"ד הרב דינר זצ"ל

ויש להוסיף מה שנאמר באבות על אברהם אבינו "ורוח נמוכה"? זהו שאמר אברהם אבינו "ואנכי עפר ואפר" (בראשית י"ח). לא ענווה סתמית אלא שאברהם אבינו מצא סיבה לענווה. "ואנכי עפר

אכן הנה, הלא זה עתה למדנו, כי לאמיתו של דבר לא כך הם פני הדברים... לאמיתו של דבר, גם כאשר מקיים האדם את המצוות, וזוכה לברכת שמים - אין בכך משום עדות על מעלתו, אלא אולי דווקא להיפך... יש בכך כדי ללמד כי עדיין אינו במדרגת 'צדיק גמור', וכי עליו להמשיך ולעבוד, לעמול ולהתייגע, בכדי להשיג את המדרגה הראויה אליה עליו לשאוף!

למעשה, צריך האיכר דגן להבין, כי כעת רק מתחילה עבודתו... לא זו בלבד שלא מגיע לו מאומה - אלא שעליו להכיר טובה כפולה ומכופלת לבורא על ששלח את הברכה במעשה ידיו למרות שלא היה זכאי לכך, שהרי כפי שביארנו - הוא בודאי אינו במדרגת 'צדיק גמור'!

ובכן, זהו עניינה של מצות הביכורים. דווקא כעת, בשעה בה האיכר רואה סוף סוף את ניצני הברכה, ומוצא בשדהו תאנה שביכרה, או אשכול שביכר - עליו להביא את ראשית ביכורי אדמתו אל הכהן, ולהבהיר כי הוא מכיר בכך שמוטלת עליו חובת הכרת הטוב, וכי אינו חש שמגיע לו להנות מאותה ברכה בזכות קיום המצוות על ידו...

דווקא בשעה זו - מצוה התורה את האיכר להתייצב לפני ה' כשבידו ראשית תבואתו, ולהשתחוות! להכנע לפני ה' יתברך, להכריז על שפלותו, ולהבהיר כי הוא מכיר בחסדו יתברך אשר גדל עליו יותר מכפי שראוי היה לו על פי מעשיו!

ותלוונות, "לסוף נעשה נחש", לסוף נהפך הוא לנחש, שכל מה שאוכל טועם רק טעם עפר.

ולפי"ז מובן מה הענין של ההשתחוויה שהיא כניעה גמורה שביאר המהר"ל (נתיבות עולם, נתיב העבודה פ"י) מבאר, כי הנחש היה הולך לפני החטא בקומה זקופה, שהיה מלך שבחיות, ונטל השם יתברך את זקיפתו מפני שהסית את האדם, עד שהיה מין וכופר בעיקר לגמרי, כמו שאמרו זכרונם לברכה במסכת סנהדרין (כט, א) והיה מסיתו שלא יכרע האדם אל השם יתברך כלל, ולכן נתקלל הנחש, 'על גחונך תלך' שיתבטל זקיפה שלו, ועל כן מי שאינו כורע לפני השם יתברך, נעשה גם כן שדרתו כמו הנחש שנתבטלה זקיפתו.

והכתב סופר (פר' בראשית), מפרש בטעם הדבר, כי מי שמודה לה' על כל הטוב, ומאמין כי מאיתו הכל, צריך שיכרע וישתחוה להורות כי הנני עבד לאדוני ומוכן לשרתו ולעשות רצונו, אבל מי שמכיר רבונו וטובתו ואינו כורע, וממרה פיו למשלם רעה תחת טובה, זו מדת נחש שהסכים למה שאמרה חוה כי הכל שלו, והוא אמר והרשה מכל עין הגן תאכלו, ומכל מקום הסיתה למרות פי כבודו יתברך שמו ולאכול מה שאסר, לכן בדין שיעשה נחש.

הלימוד מזה למעשה גם כאשר נעשה לאדם נס עליו להרגיש שזה מחסדו של ה' ולא להתגאות

ואפר. וכבר הייתי ראוי להיות עפר על ידי המלכים, ואפר על ידי נמרוד, לולי רחמיך אשר עמדו לי" (רש"י שם בשם המדרש). כשניצח אברהם אבינו את המלכים הרגיש שראוי היה להיות עפר אלא שניצל. על כן הרגיש את עצמו כעפר. ולמה "אפר"? שנכנס לכבשן האש ויצא חי. מחמת זה הרגיש עצמו כאפר. אברהם הרגיש שהוא היה בדרגה יותר נמוכה משאר בני אדם כי הוא נצרך לעוד נס – לחסד נוסף מאת הקב"ה – כדי להתקיים. זו היא ענווה של אברהם אבינו – מצא סיבה למה הוא "עפר ואפר"!

וכך נוהגים גם תלמידיו. כל אדם שאירע לו נס צריך לזכור כל חייו שמשונה הוא מיתר בני"א, שהוא נזקק לחסדים נוספים מאת הקב"ה כדי להתקיים

ועוד יש לבאר את ענין ההשתחוויה כמו שכתב בעל ה"תפארת שלמה" מרדומסק כתב: יש בני אדם שהם כפויי טובה, וכל הדברים שבעולם וכל ההנאות עולם הזה שיש להם, הוא מעט אצלם, וכל ימיהם יש להם תרעומות על הקב"ה על שאין להם עולם הזה וכבוד כמו מלך. והעונש שלהם, שכל מה שיש להם נאבד כמו קרח בעשרו. ולפי זה פירש את הגמ' בבבא קמא (ט"ז). "כל מי שאינו כורע במודים לסוף נעשה נחש", ומדוע דווקא נחש? ומסביר, ישעיה הנביא כותב (ישעיה ס"ה - כ"ה) "ונחש עפר לחמו", כל מה שאוכל אינו טועם רק עפר. ולכן "מי שאינו כורע במודים", שלא יודע להכיר טובה ולהודות להקב"ה על כל הטוב, וגם כל הדברים הטובים שהקב"ה נתן לו בטובו היא כעפר בעיניו, ועדיין ישלו תרעומות

בתחילה חשב להקים גמ"ח לטובת הרבים וכיוצא בזה. כשהתלבט ולא ידע מה להחליט הוא בא אל רבו הרה"ק בעל ה"נתיבות שלום" מסלונים זי"ע ושטח לפניו את הרעיון, הצדדים החיוביים והשליליים.

נענה לו הרבי בחיך: לו אתה שומע לי - אל תעשה דבר! ועם ההרגשה הזאת שאתה חייב לרביש"ע תמושיך כל ימי חיך, תישאר חייב להקב"ה. אל תפטור עצמך בעשייה כלשהי מהחובה התמידית להכיר בכל עת בטובתו של הקב"ה!... (חרדים / יגדיל תורה)

"וענית ואמרת" (כו, ד) צריך להבין, לכאורה הפסוק חוזר על עצמו שהרי כבר נאמר "ואמרת אליו", לשם מה חוזר הפסוק ואומר "וענית ואמרת", מה נתווסף באמירה השנייה? בכלל צריך להבין, הלא פירט כל הטובות ואף סיפר דברים שלא נוגעים כארמי עובד אבי, וירעו אותנו המצרים סיפור כל ניסי ישראל, אם כן מה הוסיף בהגדה זו

שאינו כפוי טובה? ביאר הגה"צ רבי זיידל אפשטיין זצ"ל משגיח ישיבת תורה אור: הכרת טובה זו אינה על מה שנאמר בתחילה, אלא הכרת טובה מיוחדת על כך שזכה לחיות חיים אמיתיים של הכרה בנותן הטובה והודאה אליו, שכן אדם שחי במבט אמיתי זה כל חייו שונים לגמרי. בדרך זו באר גם את הנוסח שתקנו ב"מודים דרבנן": "על שאנחנו מודים

אשר נשבע ה' לאבותינו לתת לנו" (כו, ג)

"ואמרת אליו" - שאינך כפוי טובה (רש"י) בספר "קב הישר" מביא בשם הספר "חרדים" חידוש גדול! וזה לשונו הק':

"ומי אשר האיר עליו הקב"ה חוט של חסד והצילו מכל הפגעים ר"ל, יהיה לו לזכרון תמיד חסדי ה', ולא להיות כפוי טובה. ולא זו בלבד אלא כל מי אשר משפיע עליו הקב"ה שפע של ברכה שזכה לישב ביתו בהשקט ובבטחה ופרנסתו היא סדורה, שצריך לתן שבח והודיה למקום על זאת. ומה מאד מזהיר בספר חרדים' שזהו מכלל "מצות עשה" של הגדתי היום לה: אלקיך כי באתי אל הארץ (שעל כך פירש רש"י - שאינך כפוי טובה).

ומכאן אזהרה על בני אדם המקבלים טובה והשפעה מהשם יתברך שצריכים לתן שבח והודיה, ולא לקרות קול קובלנא כדרך צרי העין אשר יותר מאשר נותן להם ה' מזון ומחיה כל ימיהם, יותר הם בוכים וקובלים נגד העולם כאילו שאין להם פת לחם לאכול, וכל טוב אין בידם, וכל כוונתם הוא למנוע העניים ואביונים מפתח ביתם..."

בספר "יגדיל תורה" מובא: מעשה ביהודי שנושע מצרתו, וחשב איך להשיב להקב"ה על טובתו ולעשות לו נחת רוח, כתשלום לנס שנעשה עמו.

לך ברוך קל ההודאות", אנו מודים על עצם ההודאה...
 (ר"ז אפשטיין - לתתך עליון)

שהבטחתנו, הרי ההבטחה נאמרה על שמירת כל מצוות התורה ולא רק על מצוות ביכורים.

היות ומהדרים בה מאוד

אלא היות ובמצוות הביכורים מהדרים בה מאוד, וכמו שמבואר במס"י (פי"ט) 'וסדר העלאת הביכורים יהיה לנו לעינים לראות מהו הידורם של מצוות שכן שנינו (ביכורים גג) השור הולך לפנייהם וקרניו מצופות זהב ועטרה של זית בראשו וכו'. עוד שם (משנה ח) העשירים מביאים ביכוריהם בקלתות של זהב והעניים בסלי נצרים וכו'. עוד שם (משנה ח) שלוש מצוות בבכורים, בכורים, תוספת בכורים, עיטור בכורים. הרי לנו להדיא כמה ראוי לנו להוסיף על גופה של מצווה כדי להדרה ומכאן נלמד לשאר מצוות שבתורה.

ולפי"ז מובן שהיות שמהדרים בה מאוד שזה מראה עבדות אמיתית לה' יתברך לכן אנו מבקשים שהקב"ה יעשה מה שציוה עלינו כי אנו עבדיו.

למענך אלוקים חיים משל לבית מלון שעובדיו

נהנים מארוחות חיים

ומיד בתחילת השמו"ע אומרים זכרנו לחיים וכו' למענך אלוקים חיים וביאור הענין של למענך אלוקים חיים שמעתי לכאר בדרך משל לאדם עני שמימיו לא ראה בית מלון, ונכנס לעיר וראה בנין מפואר ואנשים יושבים ואוכלים ושותים מאכלים ומשקאות משובחים. וסבר בדעתו שנקלע להקדש מקומי או בית התבשיל בלשוננו, ושמח מאוד על האפשרות לאכול ארוחה משביעה. נכנס, התיישב, ראה את

"ואמרת אליו הגדתי היום לה' אלקיך וכו'. וענית ואמרת לפני ה' אלקיך ארמי אבד אבי וכו'" (כו, ג-ה)

"וענית ואמרת" - לשון הרמת קול (רש"י) שאל הרה"ק בעל ה"בית ישראל" מגור זי"ע הרי מקודם (בפסו"ג) פירש רש"י "ואמרת" שאינך כפוי טובה, א"כ מהו הפשט הנכון?

אלא ענה וביאר: שניהם אמת והאחד משלים את השני. דהיינו, כי דרך העולם כשבאים לבקש מהקב"ה צועקים ומבקשים בכל פה, אולם להודות ולומר תודה מסתפקים לומר בשפה רפה ובחצי פה. ומכאן נלמד כי גם בהכרת טובה צריך להיות בהרמת קול, להודות להלל ולשבח להקב"ה על כל הטובה שעשה לנו, וכמו כן צריך להודות לחבירו על טובה שעשה לו, בהרמת קול.... (הבית ישראל)

מה המיוחד במצוות ביכורים שבזכותה ה' יתן

את הגשמים בעיתם

השקיפה ממעון קודשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתת לנו ופרש"י עשינו מה שגזרת עשה מה שהבטחתנו שאמרת אם בחוקתי תלכו וכו' ונתתי גשמיכם בעתם

וצ"ב מה המיוחד במצוות הביכורים שדווקא כאן מזכירים שיעשינו מה שגזרת עשה מה

כח הודאה גורם שיעשה לו עוד נס

ועוד אפשר לבאר שכאשר מכירים בטובות ה' ומודים לו על כך זאת סיבה שיוכה לעוד חסדי ה'. והרב דב יפה המשיל על זה (הו"ד בספר מפניני מרן המשגיח עמ' טו), משל למה הדבר דומה, לאורח שמשבח את בעלת הבית על הדגים שהכינה, מיד תשאל בעלת הבית האם אפשר להציע עוד מנה. ולכן אצלינו אנו מודים על היכול שה' נתן לנו ולא סתם הודאה אלא הודאת בע"ד

ולא סתם אנו נותנים אלא אנו נותנים את הראשית של התבואה ולא כמו הנוהג שבעולם שאדם משקיע בביתו אלפי ₪ וכשמגיע למזווזות הוא חושב אם יש משהו בזול, אלא אנו מביאים את הראשית שזה הטוב ביותר.

הלימוד מזה למעשה. עד כמה חשוב להדר במצוות ועד כמה חשוב להודות לה'

למה אמר שאינך כפוי טובה ולא שאתה מכיר

טובה

ואמרת אליו הגדתי היום לך אלקיך כי באתי אל הארץ וגו' (דברים כו ג) כתב רש"י ואמרת אליו, שאינך כפוי טובה. ויש לדקדק למה לא אמר שהנך מכיר טובה.

אלא הביאור הוא, להכיר בטובתו של מקום ולרדת לעומקה ופרטיה ודאי אי אפשר, אלא אפשר רק להיות בגדר לא כפוי טובה. וכך אנו אומרים בתפלת נשמת כל חי' - אפילו פינו מלא שירה כים וגו' אין

התפריט העשיר ואכל מכל המאכלים הטובים. אחרי שאכל היה עיף וראה שיושב פקיד ליד דלפק ומחלק מפתחות של חדרים, ניגש וקיבל ג"כ מפתח, וכך ישב שם במשך כמה שבועות. לאחר כשלושה שבועות החליט שכבר נהנה דיו וניגש להחזיר את המפתח. אמר לו הפקיד: רגע, צריך לשלם, והגיש לו חשבון ארוך בארבע ספרות הוא נבהל ולא ידע מה לעשות. והפקיד הסביר לו: כאן זה בית מלון ועושים חשבון על הכל. כל רבע עוף שאכלת זה חמישים דולר וכל כוס מיץ עשר דולר. לפתע הוא רואה בשולחן צדדי בחדר הול יושב אדם שנראה כמוהו ואוכל, הוא ניגש אליו ושאל אותו תאמר לי בבקשה כמה זמן אתה כבר פה? ענה לו אותו אדם: כמדומה לי עשר שנים. אמר לו, אם ככה בא נברח מכאן ביחד אני כאן רק שלשה שבועות וחייב כ"כ הרבה כסף, ואתה כבר עשר שנים ואיך תשלם הרי אתה חייב מיליונים?! ענה לו אותו אדם: טעות בידך ידידי היקר. אני לא רק שאיני משלם אלא גם משלמים לי. שאל אותו העני איך זה יתכן? ענה לו: אני לא אורח כאן, אני מעובדי המלון וממילא מלבד משכורת שאני מקבל על עבודתי כאן יש לי רשות ליהנות בחינם מכל מנעמי המלון. והנמשל אלינו כאן בעוה"ז קיבלנו ומקבלים מהקב"ה חיים, בריאות, פרנסה וכל הטובות שבעולם ואומר לנו הקב"ה כל זה עולה יקר מאוד צריך לשלם. אבל אם האדם חי כעבד ד' א"כ הוא עובד במלון ששמו העולם הזה, וכשמבטל את עצמו לגמרי לבוראו ועושה את תפקידו בעולם, בזה זוכה לעשות רצונו יתברך שמו. ואז יזכה לכל טוב.

שבעשור לחודש יקחו (שה) והלא לא עשו עד ארבעה עשר לחודש (שאו שחטוהו) אלא כיון שקבלו עליהם לעשות מעלה עליהם הכתוב כאילו עשו מיד'.

עיקר הקפידא בבן סורר על מה שאינו שומע

וכן ראינו בבן סורר ומורה שעיקר הקפידא היא על אינו שומע בקול אביו ובקול אימו למרות שירדה תורה לסוף דעתו שעתיד ללסטם את הבריות אבל מה השורש הוא מה שאינינו שומע בקול אביו ואימו ממשיך השערי תשובה וזאמרו אדר"נ (פכ"ב) כל שמעשיו מרובים מחכמתו חכמתו מתקיימת שנאמר (שמות כד ז) נעשה ונשמע. (יש לשאול איך אפשר להיות מעשיו מרובין מחכמתו ואם אינו יודע התורה והמצוות וכי יש לו לעשות המעשים האלה על מה עשאים... רבנו יונה על אבות ג ט)...ביאור הדבר כי האיש אשר קיבל על נפשו בלב נאמן לשמור ולעשות ע"פ התורה אשר יורוהו וע"פ המשפט אשר יאמרו לו היושבים על המשפט, יש בידו מן היום הזה שכר על כל המצוות (-גם על אלו שלא שמע) על אשר שמעה אוננו מדברי התורה ותבן להם (-מה ששמע מבין ורוצה לעשות) ועל הדברים אשר לא גילו אוננו עליהם עדנה וצדק לבש (-מוכן לעשות ככל שילמדוהו תופשי התורה) וקנה זכות על הנגלות אליו ועל כל נעלם מעיניו (-אזי תקבל הוא זכות גם על כל הנעלם) ואחרי זאת יום יום ידרוש וישקוד על דלתות מוכיחיו, וישכיל מכל מלמדיו ונמצא האיש הזה מעשיו מרובין מחכמתו,

אנחנו מספיקים להודות על אחת מאלף אלף אלפי אלפים ורבי רבבות וגו' (משרא"ב עמ' שכב)

כל הזכויות של עמ"י לא מספקים להכרת

הטוב על טובה אחת

וכבר כתב בחובת הלכבות (שער הבטחון פרק ו) שאם יאספו כל הזכויות של כלל ישראל מזמן האבות הקדושים עד עכשיו לא נגיע לכדי הכרת טובה על טובה אחת מטובות הבורא על אדם אחד מישראל, וזה נורא נוראות שכל הזכויות לא מגיעות לכוס מים אחת.

כוחה של קבלה לעשות

והיה כי תבוא אל הארץ (כו א) עשה מצוה זו שבשכרה תכנס לארץ (ספרי).

וצ"ב הרי עדין לא נתחייבו ישראל להביא בכורים אלא לאחר שכבר נתיישבו בארץ ישראל - לאחר ירושה וישיבה ומהו שאומר עשה מצוה זו בשביל שבשכרה תכנס לארץ

אלא מבאר המלבי"ם עצם הדבר שקבלו עליהם ישראל כבר מעכשיו לקיים את המצוה הזאת לכשיכנסו לארץ ישראל, שימש זכות בידם לסייע אותם כי יוכלו להכנס לארץ

וכן מבואר בשערי תשובה (שער ב אות י) 'ומעת אשר קיבל כזאת במחשבתו וגמר עליו ככה בלבבו קנה לנפשו זכות ושכר על כל המצוות והמוסרים (כאילו קיים כל המצוות) ואשריו כי צדק נפשו בשעה קלה. וכן אמרו רז"ל 'וילכו ויעשו בני ישראל' (שמות יב כח) וכי מיד עשו (משה רבנו צוה אותם בר"ח ניסן

כל אבר מאבריו ועצם מעצמיו, והחוטא אשר חטא בכל אבריו ונחשב כאילו רבתה מכה באבריו כולם... והנה הקב"ה מרפא כל אבריו ברטיה אחת והיא שמיעת האוזן שנאמר (ישעיה נה ג) הטו אזנכם ולכו אלי שמעו וחחי נפשכם.

הנה למדנו - מה מחייה את האדם? שמיעת האוזן! היא המחייה את רוחניותו וגורמת לו לרכוש חיים. זהו המכשיר הגדול המשמש כרטיה ורפואה עבור כל המחלות, וכן הוא הפתח הגדול לתשובה. (שפתי חיים מועדים א עמ' נו)

תחבולת היצר - 'רק רע' - והתרופה לזה ע"י

כח השמיעה

וכתב הרב דב יפה בספרו לעבדך באמת (עה"ת ב עמ' פא) החיד"א שופך אור גדול ונוסף על הצורך החיוני שבשמיעת תוכחה.

את הפסוק שנאמר על היצר הרע (בראשית ו): "וכל מחשבות לבו רק רע כל היום" - מפרש החיד"א על פי הכלל הידוע ש'רק' בא למעט.

וכך הוא מפרש: כל מחשבת לבו של היצר הרע הוא 'רק רע' דהיינו להמעיט את חומרת העבירה בעיני האדם ולשכנע אותו שהעבירה 'אינה' כה חמורה כפי שהיא באמת.

ובאמת לכשנתבונן על סביבותינו נוכל להיווכח, לצערנו, כמה רחבה ונפוצה התופעה של 'רק רע', כשאנשים כלל לא מודעים לחומרא האמיתית של מעשיהם.

כי לא ידע את הדבר והנה שכרו אתו, וכענין מה שאמרו ישראל בסיני 'נעשה ונשמע' שהקדימו קבלת המעשה על נפשם לפני השמיעה...

בני ישראל קודם קבלת התורה היו מוכנים ומזומנים: כל אשר יצווה ה' נעשה. זו מדרגה גבוהה כאמרם ז"ל (שבת פח.) / בשעה שהקדימו ישראל נעשה לנשמע יצתה בת קול ואמרה להן מי גילה לבני רז זה שמלאכי השרת משתמשין בו, דכתיב (תהילים קג) גבורי כוח עושי דברו - אדם המקבל עליו לעשות ככל אשר ישמע - זקוק לגבורה נפשית גדולה כדי להחליט כך.

חידוש נוסף למדנו בגדר נעשה ונשמע - אדם זה יקבל שכר גם על אשר לא ידע עדיין - מכיון שהוא רוצה לדעת ולעשות.

ובאות יב שם כתב ה'שערי תשובה' 'עוד אמר שלמה המלך ע"ה (משלי טו ל לא) מאור עינים ישמח לב שמועה טובה תדשן עצם, אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין - ...העין אבר נכבד מאד... ונכבדה ממנו האוזן... והן האדם חייב לעבוד את השי"ת באבריו ויצוריו כולם... תהיה עבודת האוזן בשמוע אל התוכחות ואמר 'אוזן שומעת תוכחת חיים בקרב חכמים תלין' פירוש ראוי לשכון בין החכמים אחרי אשר יקשיב בתוכחתם'.

רק הקונה לעצמו 'אוזן שומעת', שעל ידה יוכל להפיק תועלת מהחכמים ראוי לשכון ביניהם, שאל"כ מה תועלת יש לו בהימצאותו במקום תורה ובשמיעת דברי תורה. ואחז"ל (שמו"ר כז ט) נפל אדם מן הגג ונשברו אבריו צריך רטיה ותחבושת על

לאור המציאות הנ"ל שגם טבע האדם וגם היצה"ר חוברים יחדיו להמעיט מהאדם את חומרת מעשיו ולהעלים ממנו את מצבו ודרגתו האמיתית נקל להבין את החשיבות העצומה של התוכחה שנאמרת ע"י מוכיח הרואה את הדברים לאשורם וביכולתו להציג לנו את האמת כפי שהיא ללא כחל ושרק וללא הירק רע. עכ"ד.

מי ששמוא הרהר תשובה בליבו ראוי לתואר

'צדיק' – כח הקבלה

הגמ' במסכת קידושין (מ"ט) אומרת, 'שהמקדש את האשה על מנת שאני צדיק, אפילו היה רשע כל ימיו הרי זו ספק מקודשת, שמוא הרהר תשובה בליבו'.

וצ"ב, כיצד אדם שהיה רשע גמור [ומסתמא מיירי גם באדם שעבר על לאוין], יכול להיעשות צדיק גמור על ידי שמהרהר תשובה בליבו, הרי הגמ' במסכת יומא (פו) אומרת, שהעובר על מצות לא תעשה שאין בה כרת ועשה תשובה, תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר, ואם כן, איך אפשר שאדם שעבר על מצוות לא תעשה יהיה צדיק גמור על ידי שמהרהר תשובה בשעת הקידושין, בטרם שיגיע יום כיפורים.

אלא הביאור שבכדי להיות ראוי לתואר 'צדיק' אין צריך שיתכפרו לו כל עוונותיו הקודמים, ואף על פי כן הוא נחשב צדיק משום שקיבל על עצמו שמכאן ואילך לא ישוב עוד לחטאיו לעולם.

יצא לי לשאול בחור, שבלשון המעטה ניתן לומר עליו שהוא מהפחות שקדנים בישיבה, איך הוא מחשיב עצמו. לפי מצבו האמתי ניתן היה לצפות שישיב שהוא מתרשל מאד בהתמדה. למרבה הפלא הוא השיב: 'אינני מרמה את עצמי לחשוב שהגעתי לדרגת שקידתו של פלוני... (המפורסם כמתמיד של הישיבה)!'.

נקל להיווכח מתשובתו של הבחור את ההצלחה הגדולה שנחל אתו היצר הרע באמצעות התחבולה של 'רק רע'. הבחור אמנם ידע שהוא אינו המתמיד של הישיבה, אך לא הבחין כלל בפער העצום שיש בינו לבין מרבית הבחורים בישיבה, שגם הם אינם המתמידים של הישיבה.

מי ששמונה פעמים מאחר לתפילה ופעם אחת מגיע בזמן, די מצוי שכאשר ישאלו אותו אם הוא מגיע לתפילה בזמן, הוא ישיב שלפעמים כן ולפעמים לא...

סיפר לי תלמיד של הגאון מאי חדש זצ"ל, שבאחד הועדים הוא יעץ למשתתפי הוועד שירשמו בכל יום באופן מדויק את כמוות הזמן שהם למדו באותו היום. תוצאות הרישום הכו אותם בהלם: בחורים שחשבו שלומדים כל יום שתים עשרה שעות, גילו לתדהמתם שהם לא מגיעים אפילו לעשר שעות, וכעין זה היה אצל רובם.

כוחה של תשובה לעקור העבירה לגמרי

בעקבות התלונה, פנתה המשטרה לשייבה וחקרה היכן שהו הבחורים באותו הלילה. בסופה של חקירה, עלתה בידם רשימה של שנים עשר בחורים שאפשרי שהם ביצעו את המעשה, אך לא היו הוכחות מרשיעות בוודאות על אותם הבחורים שעשו באמת את המעשה, לפיכך דרשה המשטרה שכל שנים עשר הבחורים יעברו בדיקה במכונת אמת - פוליוגרף, לוודא מי מהם היה אחראי לפשע ניפוץ הפסל.

כעת, שני הבחורים שהזיקו את הפסל, לא ידעו את נפשם. הם הבינו שבבדיקה הם יתגלו ויאלצו לשלם על כך בחירותם... בצר להם פנו אל ראש הישיבה, סיפרו לו על המעשה שעשו ותינו בפניו את צערם ואת מבוכתם.

ראש הישיבה שמע את כל פרטי המעשה, התבונן בהם עמוקות בעיניים חודרות והחל לגעור בהם נמרצות, שאסור לעשות מעשה כזה כיון שיוצא מזה חילול השם גדול, וחילול השם גם אם הוא נגרם ממחשבה טובה - לעוון יחשב. הבחורים שמעו את הדברים כהווייתם, ופרצו בבכי מר על העוון הגדול שגרמו במעשיהם.

או אז פנה אליהם ראש הישיבה ואמר להם: "אשאר אתכם בלילה הזה בחדרי, כאן תעשו תשובה גמורה על החטא שעברתם, ואם תעשו חרטה בלב שלם, כתוב בספר 'מסילת ישרים' (סוף פ"ד), שתשובה מלב נשבר עוקרת את החטא מעיקרו, שהעוון סר

בספר גדולת מרדכי" על הגאון הצדיק ר' מרדכי גולדשטיין זצ"ל ראש ישיבת 'התפוצות' מובא הסיפור הבא: בהר ציון שוכנים, כידוע, היכלות של קדושה - כישית התפוצות וקבר דוד המלך, לצד היכלות של טומאה - כמזורים ובתי טומאה למיניהם - להבדיל אלפי הבדלות. מאבקי כוחות בין השניים הרי הם דברים שבכל יום, כשכל צד מנסה לגייס לעמדתו כמה שיותר שליטה גשמית ורוחנית בהר. כך, ביום מן הימים, הגתה הכנסייה היוונית השוכנת בסמיכות לשיבה, רעיון נועז למען הנחלת הטומאה בארץ הקודש והכנסת חולין

והציבה פסל של אותו האיש ימ"ש בכניסה לכנסייה, שכל העוברים והשבים יטמאו את עיניהם וליבם במחזה שכזה.

הדבר חרה לבחורי הישיבה עד למאד, ובין המסתופפים בצל הישיבה קמו שני קנאים, ובקנאת השם שבקרבם עשו כמעשה אברהם אבינו ע"ה וניפצו באישון לילה את הישתי וערב' שהיה תלוי בצוואר הפסל...

והנה, בבוקר שלמחרת, קמו ראשי הכנסייה ולעיניהם שוד ושבר... הפסל מנופץ ומנותץ... הם לא היססו רבות, ופנו למשטרה בהגשת תלונה על שבירת הפסל היקר, ואף הוסיפו שכפי המסתבר נראה, שהמזיקים משתייכים לשיבה הסמוכה.

"להאמין שמה שחז"ל אומרים זה אמת לאמיתה, וצריך לתת את החיים על מילה של התורה ושל הקדוש ברוך הוא..." - לשונו של ראש הישיבה הגאון רבי מרדכי גולדשטיין זצוק"ל, שהאמין במילה של חז"ל עד הסוף, ומכוח האמונה בכוחה של תשובה השיב רבים מעוון לדרך הישרה, וזכה להקים את עולם התשובה. מי באר כי תצא תשפ"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com

כך החזיר הרה"ק מפרשיסחא בתשובה

אחד הדרכים של הרה"ק הרבי רבי שמחה בונם מפרשיסחא זי"ע בימי חורפו להחזיר אדם בתשובה היה לשבת אתו ולשחק עמו במשחק 'שחמט'. וכאשר התיישב ליד השולחן לשחק עם מאן שהוא היה מפזם לעצמו בניגון: דע לך, כאשר אתה עומד לעשות 'מהלך' השתדל מאד שלא תתחרט עליו, היינו, שלא תעשה מהלך רע שבגללו אתה עלול להפסיד במשחק. ומסופר כי בעת שהיה הרר"ב בדאנציג, באכסניה שלו, פגש שם אדם אחד מאלו שהתחילו כבר להתנדנד ביהדות, וכאשר נכנס עמו בשיחה הבין שאדם זה להוט על משחק השח. הציע לו לשחק עמו, ואותו אדם נענה בהתלהבות להצעה, ותיכף ישבו ליד שולחן לשחק. אמר לו אותו אדם: כבודו יודע שיש חוקים מסוימים במשחק זה, ואני מבקשו להשתדל לשמור עליהם. ענה לו הרבי ר' בונם: בודאי חוק זה חוק ועל חוקים חייבים לשמור.

ממש מהמציאות ונעקר, ואם אכן תעשו כך, תוכלו לעבור במכונת האמת ולא תתפסו..."

ומהוראה למעשה. הבחורים, ששמעו לקול חכמים, שהו באותו החדר כל אותו הלילה ועשו תשובה גמורה. לילה שכולו תשובה עבר עליהם. 'ליל החרטות' שלא במהרה נמחק מזכרונם.

הבוקר הפציע, שניהם יצאו מהחדר. משם פסעו והתייצבו יחד עם העשרה הנותרים בתחנת המשטרה הסמוכה, ה'קישלה', בכדי לבצע את הבדיקה. מתחנת ה'קישלה' נלקחו החשודים לתל אביב, שם היה מכשיר הפולגרף - 'מכונת אמת'. כשרעד קל חולף בגווים עברו אחד אחרי השני לבדיקת אמיתות דבריהם.

למרבה הפלא, כולם - כולל השניים שפשעו - יצאו זכאים ונקיים!!! אחר שעברו 'פולגרף אלוקי' ונמצאו נקיים כלפי שמים, שוב מכונת האמת לא גילתה כלל כי ידם היתה במעל. כנראה שהעוון אכן נמחק, סר מן המציאות ונעקר כלא היה - פשוטו כמשמעו.

לימים, התבטא אחד מאותם שני בחורים, שמאז אותו מקרה, הוא התחיל להבין מהי תשובה ומה עו כוחה, לעקור את העוון משורשו נקיון גמור, וכפי שלימדום ראש הישיבה, להאמין בתשובה עד הסוף.

צאו וראו מה כוחה של אמונה שלמה בכוחה של תשובה.

פעם אחת, סיפר הרבי רבי בונם זיע"א את הסיפור להלן לכמה מחסידיו שעמדו לידו: בצעירותי כאשר הייתי במסחר העצים בדאנציג, הכרתי שם בחור צעיר חפשי, מופלג בחכמה ובשכל ישר, שגם בא לדאנציג לרגל מסחרו. כאשר ראיתי את ה'כלי הזה אמרתי לעצמי שחייב אנכי לעשות כל מאמץ אפשרי כדי למשוך את הבחור הזה ולהביאו תחת כנפי השכינה, שילמד תורה ויהיה ירא שמים ולעשות ממנו 'הודי' אמיתי. חיפשתי כל מיני דרכים איך לגשת אל הבחור הזה. ניסיתי בכל מיני אופנים ולצערי לא הצלחתי.

יום אחד שמתי לב כי הוא הולך כל יום בשעה מסוימת למקום מסוים. החלטתי לעקוב אחריו ולראות מה מעשהו. והנה אני רואה שהוא נכנס למקום ששם משחקים בכל מיני משחקי קוביאי, ונכנסתי גם אני אחריו. כאשר התישב הבחור הזה ליד השולחן שמשחקים בו, התישבת גם אני ליד השולחן ואמרתי שגם אני רוצה לשחק אתם. הוצאתי מכיסי כסף כמו שראיתי שכולם עושים כך והנחתיו על השולחן כדי לשחק.

סהי במרומים, המשיך הרבי לספר לשומעיו בעת הזאת, שלא היה לי כל מושג איך משחקים, ומעודי לא החזקתי קלף בידי ולא הבנתי בזה מאומה, אלא שראיתי שכל אחד מהנוכחים שם בקופה כסף ולכן שמתי גם אני כסף בקופה ולא ידעתי אם אני מרוויח או מפסיד, אבל כנראה שהמזל האיר לי פנים.

כאשר התחילו לשחק עשה הרר"ב במכוון מהלך שגוי, ומיד תפס אותו אדם את שגיאתו של הרר"ב ובקש להוריד לו 'כלי' מסויים. אמר לו הרר"ב: אוי, אני רואה שעשיתי שגיאה אבל אנא ממך מחול לי על מה שעשיתי ותן לי לחזור בי מהמהלך המוטעה שעשיתי. נענה ההוא ואמר: מעלתו יודע היטב כי אין זה חוקי לחזור ממהלך, אבל הפעם, היות וזו הפעם הראשונה, אני מוותר לכבודו, אולם אני מבקש ממעלתו שלפני שכבודו הולך לעשות איזה מהלך יחשוב טוב מאד כדי שלא יבוא לידי טעות, כי ברגע שהמהלך נעשה אין חזרה. ענה לו הרר"ב: טוב, נשתדל.

ולאחר שהמשיכו לשחק עוד זמן מה, עשה עוד הפעם במכוון מהלך מוטעה. הפעם ניצל ההוא את הטעות והשיב במהלך נגדי שהביא למצב של שחמט. אזי פנה אליו שוב ובקשו שיוותר לו רק הפעם הזו, וכי הוא מבטיחו ששוב לא יבקש ממנו לחזור בו, אולם הוא לא הסכים בשום אופן לוותר על המהלך השגוי, ואמר לו: בפעם הראשונה הייתי מוכן לוותר, אבל כעת בפעם השניה לא בא בחשבון שאוותר.

אז פתח הרבי רבי בונם את פי קדשו בדברים היוצאים מהלב ויאמר לאותו אדם: אוי ואבוי לאותו אדם שכבר שקע כל כך עמוק בדרכים עקלקלות שכבר לא מועילה לו שום בקשה ותפילה לחזור למוטב, והדברים הללו חדרו לעומק לבו של אותו אדם ונהיה בעל תשובה גמור.

היוציאים מהלב דברי יראה ומוסר עד שהחליט לחזור בתשובה שלמה ונעשה בעל תשובה גמור

(אור לישרים ספיר ויהלום פר' נצבים ע"ה - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרניץ שליט"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

תחיית המתית בכח אמונה התמימה בנביא

הגאון בעל ה'מושך חכמה' זיע"א כתב דברים נפלאים אודות 'אמונת חכמים', בביאור הפטרת פרשת וירא אודות מעשה השונמית, ששלח אלישע את נעשו ואמר לו 'ושמת משענתי' (מלכים ב' ד כט), וזה לשונו: הענין מבואר, דאלישע היה סבור דיחיה מת בשביל זכות הספקתו, וזה שאמר 'ושמת משענתי על פני הנער', זכות שהשונמית היתה משענת להנביא במעון ומזונות. אבל אינו כן, רק עיקר תחיית המת היה באמונתה התמימה בהנביא, ובשביל האמונה צדיק יחיה את בנה. לכן על ידי גחזי, שלא האמינה בו, שידעה כמדרשם (ברכות י'): 'הוא קדוש ואין משרתיו קדוש', וכן אמרה 'יחי ה' וכו' אם אעזבך' (פסוק ל), לכן לא החיה הנער, אבל אלישע שהאמינה בו הוא החיה הנער. לכן לנסות גודל אמונתה בהנביא אלישע, עשה ה' יתברך שהעלים ממנו, והוא שלח לשאול 'השלום לילד' (פסוק כו), ובכל זאת האמינה בו, ולא נפל מלכבה שום חסרון אמונה בהנביא, כי הבן אשר נתן לה יהיה בן קימא ויחיה יחיה, לכן בזכות זה החיה בנה.

התחלנו לשחק וראיתי שאף אחד לא מוציא את הכסף מהקופה, הבנתי שאני הרווחתי ולקחתי את הכסף. כך היה כמה וכמה פעמים שנצחתי שלא כדרך הטבע, המזל היה לצדי והרווחתי הון רב.

ויהי כראות הבחור הנ"ל את הצלחתי הבלתי טבעית, היה ברור לו שאני 'מומחה' גדול במשחק זה ובודאי יש לי איזה חכמה שבגינה אני מצליח. ומאז המשחק הזה בא אלי הבחור הזה ובקשני שאגלה לו את החכמה הנסגרת שהביאה לי הצלחה כזו גדולה במשחק. הבחור הזה היה להוט אחר המשחק וממש לא עזב אותי ביום ובלילה מרצונו שאגלה לו את הסוד. אני משכתי אותו בכוונה כמה וכמה ימים עד שלבסוף אמרתי לו: בא נצא שנינו בלאט ליער שמאחורי העיר ששום נפש חיה לא תוכל להאזין לנו ושם אגלה לך את ה'סוד' הכמוס שאתה כל כך נכסף לדעתו. וככה יצאנו שנינו מחוץ לעיר, למקום שלא רואים כלום מלבד שמים וארץ ועצי היער, ושם נתתי את קולי ברמה ושאגתי: אוי ואבוי לנו שאנו לא שמים לבנו לחזור בתשובה, שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה, ככה צעקתי בקול רם כמה וכמה פעמים עד שהבחור הזה נבהל ונחרד מחמת יראה ופחד, ונשבר לגמרי מהדברים ששמע ממני. ואז אמרתי לו את כל האמת, כי לא היה לי כל מושג במשחק זה, וכל ההצלחה שלי שלא כדרך הטבע הייתה אך ורק בגללו להצילו מבאר שחת, וכל משחקים אלו אין בהם כל חכמה רק ליצנות והבל הבלים. ודברתי אתו דברים

ההבטחה שקיימה

ברכבת האטומה, העמוסה אלפי יהודים, שעשתה את דרכה למחנה ההשמדה אושוויץ, בחודש אדר תש"ד, היה גם האדמו"ר מצאנז-קלויזנבורג, רבי יקותיאל-יהודה הלברשטם זי"ע בעל השפע חיים. זו הייתה תחילתו של מסע תלאות, רצוף ייסורים על-אנושיים. הרבי היה בין אלפי יהודים שנשלחו אחר-כך מאושוויץ לעבודות כפייה בוורשה, ומשם למחנה הריכוז דכאו

הדרך למחנה, הממוקם בדרום גרמניה, הייתה קשה מנשוא. בכל יום היה עליהם לצעוד כשלושים וחמישה קילומטרים, ללא מים וללא מזון. לאורך כל המסע לא חסכו הנאצים את מכותיהם האכזריות. לרבים לא עמד כוחם, והם נפחו את נשמתם. מתוך ששת אלפים שיצאו מוורשה הגיעו לדכאו רק כאלפיים איש.

הרבי מקלויזנבורג היה סמל של עמידה איתנה. שוב ושוב עודד את כל הנמצאים סביבו לאזור את שארית כוחם ולא להתייאש. למרות הייסורים הקשים ועינויי הגוף דבק כל העת בתפילה ובקיום המצוות, ככל שהיה יכול.

במיוחד התאמץ לקיים את מצוות התפילין. הוא היה בין היחידים שנשאו עמם תפילין, ויהודים רבים זכו לקבלן מידו ולהניחן בחטף. אולם ביום מר אחד, בי"א במנחם-אב, ערכו הקלגסים מסדר, אגב חיפוש מכאבי ומשפיל על גופם של היהודים ובחפציהם, והתפילין היקרות נלקחו מהרבי.

ולכן לא נאמר 'וישמע ה' בקול אלישע' כמו שכתוב בבאליהו (מלכים א' יז כב).

(אור לישירים ספיר ויהלום פר' בשלח ע"ח - להגה"ח ר' מנחם מנדל פומרנץ שליט"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

קידוש שם שמים והתעשר בעושר גדול

ואגב נזכיר את המעשה שהבאנו בגליון פרשת שופטים תשע"ח סיפר לי הגאון רבי מתתיהו דייטש שליט"א מרמת שלמה שסיפר לו הנגיד רובי שראון הי"ו מפלטבוש בארה"ב כיצד זכה לעשירות מופלגת, שקנה בית מגוי ולאחר שפינה הגוי חפציו מצא הקונה במקום סתר מזוודה מלאה מטילי זהב בשווי מליונים דולרים, ובא לשאול את הגאון רבי משה פיינשטיין זצוק"ל כדת מה לעשות, ואמר לו הגר"מ פיינשטיין: מצד הדין אינך חייב להחזיר לגוי כלום, אבל אם תשמע בקולי תלך לגוי ותודיע לו על המציאה שמצאת ותקדש שם שמים בעולם. ואכן הוא עשה כדבריו, והגוי מרוב התרגשות על השבת האבדה הודיע לו שהוא נותן מחצית מתכולת המזוודה במתנה גמורה, ומהסכום הזה התחיל בעסקיו ושרתה הברכה במעשה ידיו וזכה לעשירות מופלגת. ונתקיים בו כל הנוטל עצה מן הזקנים אינו נכשל. (וישמע משה שופטים תשפ"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com)

במהירות, כדי לאפשר לרבי זמן ארוך יותר. הדבר היה כרוך בסכנה גדולה, כי בכל רגע עלול היה לצוץ חייל גרמני, והיה עושה סוף מר לתפילין ולמניחיהן", סיפר לימים ר' ראובן מושקוביץ.

הרבי, שחש תודה עמוקה לבחור הצעיר, היה אומר: "ראובן, זכור-נא! אני חייב לך!". הוא אף הוסיף: "עוד נתראה בארץ-ישראל!".

המלחמה הסתיימה. ראובן עבר לשווייץ, ולאחר מכן עלה לארץ-ישראל והשתכן בבני-ברק. עברו שנים, ובשנת תש"כ עלה ארצה הרבי מקלוזנבורג וקבע את משכנו בעיר נתניה.

ראובן חיפש הזדמנות מתאימה להתראות עם הרבי, ויום חמישי אחד בא למעונו. הוא עמד לפני הרבי ושאל אם הוא מכירו. ברגע הראשון לא זיהה אותו הרבי, שכן בהיותם במחנה היה ראובן בחור צנום וכחוש, ועתה נראה אחרת לגמרי. ראובן גחן אל אוזנו של הרבי ואמר: "זה אני ראובן – של התפילין...".

באותו רגע תפסו הרבי בשתי ידיו בחיבה גדולה ושוחח עמו ארוכות על כל מה שעבר עליו בשנים שחלפו. כשבאה העת להיפרד אמר לו הרבי כי רצונו לארח אותו ואת בני-ביתו אצלו בשבת. באותה שבת הושיבו הרבי ליידו וכיבדו באופן מופלא ובלתי-רגיל, ובמוצאי השבת, בטרם נסע לביתו, אמר לו: "זכור את הבטחתי מאז. אני חייב לך. אם יום אחד תזדקק לעזרתי, אל תהסס לפנות אליי".

מניעת האפשרות להניח תפילין גרמה לרבי סבל יותר מעבודת הפרך ואווירת היגון שסבבה אותו. אולם ההשגחה העליונה לא עזבה אותו, ובדרך בלתי-צפויה נמצאו לו פתאום תפילין. וכך אירע הדבר:

עם הגיעם למחנה דכאו מוינו היהודים וחולקו לקבוצות. הרבי שובץ בקבוצה שנסלחה למחנה היער מיהלדורף, לעבודות כפיה קשות. במחנה הזה עבד בחור צעיר מרומניה, ראובן מושקוביץ שמו. קודם שיצא לדרך תפרה לו אימו כיס נסתר בבגדו, ושם הסתיר זוג תפילין מהודרות. התפילין האלה שרדו עם כל הגלגולים שעבר, עד שהגיע למחנה מיהלדורף.

לבחור נודע כי הרבי מתייסר על שאין ביכולתו להניח תפילין. הוא בא אליו ולחש באוזנו: "רבי, יש בידי תפילין!". הרבי נשא אליו את ראשו והביט בו כלא-מאמין. פניו נהרו. הצעיר הושיט את ידו אל הכיס הנסתר, הוציא את זוג התפילין ומסרן לרבי.

שמחתו של הרבי הייתה עצומה, כאילו שוחרר מכל הצרות. הוא ליטף את התפילין הקדושות והצינען מהר בתוך בגדיו. כשמצא שעת כושר, הניחן על זרועו ועל ראשו, בברכו עליהן בכוונה גדולה.

"מאז היה הרבי מעיר אותי בכל יום לפנות בוקר. יחד היינו יוצאים אל מאחורי הצריף ומניחים תפילין, ועמנו יהודים נוספים, שנודע להם על הימצאות התפילין. כולנו היינו מניחים וחולצים את התפילין

מקצועי ואבחון, לאחר חודש חל שיפור דרסטי אצל הילד לטובה, ולשאלתי האיד, מה קרה, ההורים הוציאו לי ספר תהילים, התחלנו יום יום לשפוך שיה ודמעות בתפילה להצלחתו, ואני מעיד שזה עשה את שלו ובגדול,

הייתי מעורב לפני מספר שנים, בחור שנזרק מהישיבה עקב גילוי שהוא נסחף ל"ע לטכנולוגיה פסולה, ההורים קיבלו בתדהמה את הבשורה על בנם, האמא ביקשה שימתינו שבועיים לביצוע פסק הדין, הצוות שאל למה שנעכב, הרי זה עלול להמיט עוד קילקול על בחורים אחרים, האמא ביקשה את האפשרות להתפלל על בנה, היא לא ידעה עד לאותו יום את מצבו הרוחני, ראש הישיבה הסכים לעכב את ההחלטה בכדי שהאמא תוכל להשתמש עם כח התפילה על בנה, אכן לאחר שבועיים גזר הדין בוטל, הבחור המשיך בישיבה לתפארת, ולאחרונה הקים בית נאמן בישראל.

הגיע אלי סיפור לפני 20 שנה, בן למשפחה חרדית שפרש לחלוטין ופרק מעליו עול תורה ומצוות, האמא קיבלה על עצמה יום יום להתפלל בכותל המערבי על בנה שיחזור בתשובה, לאחר 5 שנים של תפילה בקביעות יום יום, בנס השגחה פרטית הבן חזר בתשובה התחתן עם בעלת תשובה שגדלה אצל הוריו, כיום הם זוג נשוי ומאושר, ומגדלים בקדושה את שמונת ילדיהם.

אני רוצה להוסיף את התפילות שמוזכרות בהלכה

עברו שנים. ראובן החל לחוש כאבים עזים, ולאחר בדיקות מקיפות נאמר לו כי הוא לקה במחלה חשוכת-מרפא בריאותיו. הוא ובני משפחתו נבהלו מאוד. פתאום נזכר בהבטחתו של הרבי. מיד קם ונסע אל ביתו של האדמו"ר בנתניה.

כאשר נכנס אל חדרו והציג את אבחנת הרופאים, שקע הרבי בהרהור קל, ולאחר מכן אמר: "אין לך כלום! שוב לביתך והכול יבוא על מקומו בשלום". ראובן התקשה להאמין וחזר על דברי הרופא ותיאר את כאביו וייסוריו, אולם הרבי הסה אותו וחזר ואמר: "הלוא אמרתי לך שהכול בסדר. סע לביתך והסר דאגה מליבך!".

ראובן חזר לביתו, וכפי שאמר הרבי כך היה. הכאבים חלפו כליל והמחלה נשכחה. ראובן חזר להיות כאחד האדם. הוא זכה לחיות עוד שנים רבות, ולימים אמרו הרופאים כי עשרות שנים קיננה בגופו המחלה הקשה, ובשעה שאחרים במצבו היו מתפתלים בייסורים, הוא כמעט לא הרגיש דבר.

הבטחת הרבי התקיימה. החוב נפרע במלואו..

(אור לישראלים מלפיד האש הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

כח התפילה

בשנים הראשונות שלי בחינוך ילדי ישראל, נתקלתי בתלמיד מוכשר מאוד, אבל תזזיתי וקופצני במיוחד, עם בעיה של קשב וריכוז, יעצתי להורים יעוץ

אמר שכל יום כבר 50 שנה בוכה בדמעות על בנו שיצליח בתורה ויראת שמים,

מרון שר התורה שליט"א היה אז בן 50 כבר סיים את כל הש"ס בבלי, ירושלמי, רמב"ם, שו"ע, עשרות פעמים ועדיין האבא הסטייפלער הקדוש זי"ע מתפלל יום יום על בנו רבי חיים שליט"א שיצליח.

מכאן אנו רואים את כח ומעלת התפילה של הורים על ילדיהם, הדרכי נועם מביא שבזמן הדלקת נרות שבת של האמהות בערב שבת, הן נמשלות לכהן גדול שמדליק המנורה בבית המקדש... וראוי לנצל ולכוון בעת רצון שכזו (גליון והערב נא של שטפשנט הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

השידוך שיצא בזכות סוגיית חצי שיעור

סיפר כ"ק מרן אדמו"ר מתולדות משה שליט"א, על בחור בגיל השידוכין שהלך להיפגש עם אבי המדוברת, ולשם כך הכין 'פשעטל' נאה על הסוגיה של חצי שיעור' עם 13 קושיות על הסוגיא ותירוצין נפלא.

כאשר דיבר עמו אבי המדוברת הציע לפניו את הפשעטל, אולם אחר כך שאלו: "איזה סוגיא לומדים עכשיו בישיבה?" ואז התבלבל הבחור והתחיל לדפדף בגמרא לכאן ולכאן כמי שאינו יודע במאי קא עסקינן, וכמובן שהשידוך ירד מעל הפרק... לבחור הייתה מכך עגמת נפש גדולה והוא לא יכול היה להירגע. הרי הוא כה התאמן, וחזר על הפשעטל

כסגולה בתפילה יום יום להצלחת חינוך הילדים

א. ברכת התורה בוקר, "ונהיה אנחנו וצאצאינו כולנו

יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה"

ב. ברכת אהבת עולם, אהבה רבה, שחרית לפני ק"ש

"שלא נבוש ולא ניכלם ולא ניכשל לעולם ועד"

ג. אשרי ובא לציון שחרית, לאחר תפילת העמידה,

"שלא ניגע לריק ולא נלד לבהלה"

שו"ע ס' מ"ז, משנה ברורה ס"ק י'

ד. בסיום תפילת שמונה עשרה העמידה, 3 פעמים

ביום, בקטע "יהיו לרצון אמרי פי והגיון ליבי לפניך ה' צורי וגואלי

שו"ע ס' קכ"ב, משנה ברורה ס"ק ח'

בשם הרה"ק מבלז זי"ע, שמ"ע "במודים אנחנו לך"

"אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך" מסוגל

לכוון להצלחה בחינוך הילדים,

כמו"כ בשם הרה"ק מנדבורנה זי"ע, שחרית לאחר

קיש ויציב, בקטע "על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו".

כששאלו את הסטייפלר זי"ע איך זכה לבן כמרון שר

התורה רבי חיים קנייבסקי שליט"א.

שבחור שלומד כעת בישיבה סוגיא אחרת יכול לשלוט בכמות ובאיכות גם בסוגיא אחרת כזקן ורגיל, והתפעל מאוד מגדלותו בתורה ובשיטות הראשונים, וכבר חשב שהוא "ש"ס בחור", שהרי הוא לומד כעת מסכת אחרת לגמרי... ואכן נגמר השידוך בכי טוב.

אחר כך ישב הבחור והתבונן בנפלאות ה' עמו, כי ראה בעיניו שהסוגיא שלמד אז ביגיעה עצומה - היא זו שעמדה לו לעזר בשעת הצורך. ויש בזה מוסר השכל גדול בשבילנו, ששום דבר אינו הולך לריק, על אף שלא רואים זאת בחוש כל פעם. ובפרט בדבר מצוה שהאדם עושה למען כבודו יתברך ללא שום חשבונות צדדים, ובלי שום טובת הנאה, בכוחו להבקיע רקיעים, והוא דבר נצחי שאינו בטל לעולם. (הובא בכל העלונים פנחס תשפ"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

חופשה של מסירות נפש

מספר מגיד המשרים ידידנו הרב חיים זאיד שליט"א את הסיפור המדהים הבא, סיפור שהוא כל כך מתאים לזמן בו אנו נמצאים - ימי בין הזמנים המלאים נסיונות ומאידך מסירות הנפש המתבקשת מאיתנו:

נמצאים אנו בשיאם של חופשת הקיץ. משפחות רבות יוצאות לטיולים ונופש במקומות שונים, אך עלינו לדעת, כי אדם ההולך בדרך ה' ושומר על משפחתו שלא ללכת למקומות שאינם צנועים או כשרים - ה' משלם לו ומחזיר לו.

מאה פעמים ויותר, וכיצד זה לא הצליח להביא את הדבר לידי גמר טוב?, אך אחד הרמ"ם בישיבה חייקו ועודדו לבל יפול ברוחו ולא ידאג, כי שום דבר אינו הולך לריק. ובפרט, אמר לו, הרי למדת ועסקת בתורה, ובוודאי שלא היה זה לחינם.

לא עבר זמן רב, עד שדיברו לו נכבדות שידוך אחר, וכעת החכם עיניו בראשו, יגע והכין את עצמו כדבעי לדעת היטב מה שלומדים כעת בישיבה, וחזר על שני דפים גמ' רש"י ותוס' ועוד, וכך ישב והגה כמה לילות כמעט ברציפות, עד אשר ידע את כל דברי הסוגיא על בוריה הדק היטב. אך רבות מחשבות בלב איש... אבי המדוברת של שידוך זה חשב לעצמו טרם הפגישה: 'כיצד זה אדע שהוא באמת תלמיד חכם? הלא על, מה שלומד בישיבה ודאי חזר ולמד היטב, כדי שאתרשם ממנו שהוא אכן יודע היטב ללמוד. לכן כדאי שאכין לעצמי איזו סוגיא ידועה בש"ס, ונראה אם יש לו בקיאות גם ביתר המסכתות בש"ס'. וממחשבה למעשה, הוא החל ללמוד ולהכין היטב את הסוגיא של, 'חצי שיעור!'

כאשר נפגשו, החל אכן לדבר עמו בסוגיא זו, באומרו: למדתי השבוע סוגיא נאה זו, ואני כבר הופך בדעתי זה זמן ועידן בטעם הדבר, למה חצי שיעור אסור, אי משום דחזי לאיצטרופי, או משום דילפינן מכל חלב לרבות חצי שיעור [יומא עד.], והנפקא מינה ביניהם וכו'. וכו'. והבחור פתח את פיו בחכמה והתחיל לפלפל בסוגיא זו בשליטה מעוררת התפעלות, עד שיצא לבו של אבי המדוברת מרוב התרגשות, איך זה

המנהל התנצל וסיפר שאמש בשעת לילה הגיעה משפחה הרחוקה מהדת שנתקעה ללא מלון, אך אל דאגה, עוד היום הם שבים לביתם.

"טוב, אם הם עוזבים עוד הערב, אני מוכן להתפשר", אמר האב שדאג לקדושתם וחינוכם של עולליו הרכים. הם עולים במעלית בהתלהבות, נכנסים לחדרים הממוזגים ורצים אל המרפסת "אבא, אבא, בוא תראה את הבריכה איזו גדולה", אומר אחד הילדים. האב מגיע למרפסת והוא מזדעזע ממראה עיניו.

שעות נפרדות לגברים ולנשים, אך כל אנשי המלון יכולים לצפות בנעשה בתוכה. הוא לא יכל לחשוב שילדיו יטמאו את עיניהם וליבם.

אך זה לא הסוף, כשירדה המשפחה לחדר האוכל הוא מגלה שהאוכל כלל לא בכשרות שהובטחה להם. לבסוף נתברר כי הנופש בבית המלון היה מיועד לחרדים, אך כיוון שהמלון לא מילא את מכסת האנשים שרצה, פתח הוא את שעריו לציבור הרחב.

האב לא ידע את נפשו. הוא צלצל אליו מיד, ושאל אותי מה לעשות. השבתי לו כי זהו ניסיון קשה, אך וודאי מן הראוי לעזוב את בית המלון.

האב הוסיף להסביר לי את התלבטותו שהרי אם יעזוב הוא את הנופש, הוא מאבד את כל ה- 12,000 ₪ ששילם כבר ב'ויזה' ללא קבלת החזר. אמרתי לו כי אני בדיוק בדרך לנהריה, אל הצדיק ר' דוד

ברצוני להביא מעשה שסופר בשנה שעברה, על מנת לחזק שוב טרם יציאתנו לטיול ונופש בימי החופשה: היה זה לפני כשנתיים. משפחה משכונת 'קרית הרצוג' שבעיר בני ברק, תכננה בקיץ יציאה לנופש בבית מלון.

אבי המשפחה שהיה אדם ירא שמיים המקפיד על קלה כבחמורה, בירר על מספר מלונות בארץ ובדק שהם אכן הרווחים מתאימים לרוח משפחתו.

לבסוף, סגר האב עם אחד מבתי המלון המיועדים לציבור החרדי, הכולל מוכן לו הפרדה מלאה וצניעות בשעות פעילות הבריכות, אוכל כשר ואוירה רוחנית טובה, בה תוכל המשפחה לנפוש ולהנות שילדיו תוך שמירה על קדושת המשפחה.

העסקה נסגרה והאב שילם ב'ויזה' - 12,000 ש"ח בתשלום אחד עבור ארבעה ימי נופש וחוויה לכל המשפחה.

חופשת הקיץ החלה ותאריך הנופש הגיע. כולם קמו מוקדם עם שחר בהתלהבות, הכניסו את התיקים והמזוודות והחלו בנסיעה לחופשה. לאחר מספר שעות הגיעו אל היעד, הורידו את המזוודות בהתרגשות ורצו לעבר לובי המלון.

והנה, בעודם ממתינים ב'לובי' לקבלת מפתחות הוודרים, רואה האב אל מול עיניו מראות נוראיים של חוסר צניעות. הוא ניגש למנהל ושואל: "סליחה, הלא אמרתם שזה נופש לציבור החרדי?!"

כי היא לא תשלם לי על כך שקל, מפני שבדיוק ביום הגניבה נגמר לי הביטוח

אני טענתי שהם טועים מפני שהביטוח נגמר ביום למחרת, אך מאז לא קיבלתי שקל. והנה, היום הם מתקשרים אליי ומספרים לי כי אכן היתה להם טעות מרה, הם התנצלו והעבירו כעת לחשבוני סכום של: 36,621 ש"ח הברכה של ר' דוד אבוחצירא ממש התקיימה".

שמחתי מאוד לשמוע על כך, אך אז המשיך האב ואמר: "אבל ר' דוד הבטיח שאקבל פי 3, אם כן, הייתי אמור לקבל 36,000 ומדוע קיבלתי עוד 621 ₪ נוספים!?"

נדמהתי משאלתו, אך אמרתי לו שיחשב גם כמה עלה הדלק הלוך חוזר וכמה הוצאות הוציא בדרך על הקניות, כי בוודאי ה' מחזיר על מסירות נפש עד לשקל האחרון. הוא הוציא את חשבון ההוצאות שהיה בביתו, ונדהם לגלות: 300 ₪ הוצאתי על הדלק ו-320 ₪ נוספים הוצאנו על קניות בסופר בדרך לבית מלון. מדהים, יחד זה יוצא 620 אבל עדיין", הוא המשיך לשאול, "אם כך מדוע קיבלתי משמיים שקל יותר מחברת הביטוח- 36,261 ₪ חייכתי ואמרתי לו שינסה להיזכר אולי קנה עוד משהו קטן בשקל בדרך לבית המלון. הוא חשב קמעא ונעתקה נשמתו: "נכון, זה מדהים!"

טרם נסיעתנו לבית מלון, קניתי לבני מסטיק שעלה שקל בחנות ליד ביתי". התפעלתי אף אני מההשגחה

אבוחצירא שליט"א ואספר לרב על כך, אך אמרתי לו כי יש לו ניסיון גדול ואם יעשה מסירות נפש לכבוד ה' - וודאי לא יפסיד.

האב שהיה ירא שמיים גדול וידע לחשב את ההפסדים ברוח ובנפש, מול הרווחים מהנופש, החליט כי הוא מוכן לוותר על 12,000 שח ובלבד שילדים ומשפחתו ישמרו על קדושת וטהרת נפשם. הוא כינס את בני הכושפחה והסביר להם בנחת את הבעיות הרבות בבית מלון הזה וכי אין לה' נחת רוח מנופש שכזה.

לבני המשפחה, ובפרט לילדים הרכים, היה קשה מאוד עם הבשורה, אך אף הם שקיבלו חינוך בקדושה מאביהם, הבינו מהנופש, כי אין להם מה לעשות במקום כזה, והשלימו עם ההחלטה. הם ארוזו את החפצים וחזרו בחזרה ל'קרית הרצוג'.

במקום זאת הלכו הם לטייל במקום אחר באותו לילה, סיפרתי זאת לר' דוד אבוחצירא, ור' דוד התפעל כל כך ואמר:

"ה' יחזיר להם על כך פי 3. מיהרתי להתקשר לאב המשפחה ולספר לו על הבטחתו של ר' דוד. האב שמח ובישר זאת למשפחתו שעמדו בניסיון בגבורה.

לאחר חודש ימים, מתקשר אליי האב ומספר לי: "הרב זאיד, אתה לא תאמין!". "מה קרה?", שאלתי. "לפני ארבע שנים נגנב לי הרכב וחברת הביטוח טענה

ומעשה שהיה כך היה, נכנסו הורים של בהור אל רבינו זיע"א ובקשתם בפייהם: "יברכנו רבינו שיצליח בנו בהצעת השידוך שזיה עתה עלתה", רבינו שומע את הפרטים ומתעניין שלא כהרגלו בפרטי הפרטים, בשאלות על המשפחה ועל המדוברת ובאהד השאלות שואל הרבי "מי השדכן?", ומשאלה זו עובר לשאלה הבאה "אצל מי מתכוננים לברר?".

כשנאמר לרבי שניתנו כמה מספרים של אנשים אצל מי לברר, ממשיך הרבי לשאול האם כבר התקשרו אליהם?", עונים ההורים שעדיין לא התקשרו אלא רק שמעו התרשמות מהשדכן ולאחר שהתרשמו לטובה

נכנסו לבקש ברכה, עוד קודם סבב הטלפונים של הבירורים, ובדעתם להמשיך להעמיק ולשמוע עוד - תיכף לאחר שיצאו מהקודש.

כאן נעצר הרבי וחשב עמוקות ונתן את הוראתו: "למספרים אלו תקשרו, אך לטלפון זה אל תקשרו", ויהי לפלא, ההורים שהיו אמונים על דברי הרבי עשו כדבר הוראתו וב"ה גמרו את השידוך כבר למחרת למזל טוב, הדבר התגלה רק לאחר תקופה ארוכה בשיחת אגב בין בני הזוג לאחר שנישאו ואז נודע פתרון הוראת הפלא של הרבי אשר הציל בס"ד ברוח קדשו את השידוך ממבקשי רעתו. (אשדוד ככותרות כי תבוא תשפ"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

ואמרתיו לו: "ראה כיצד בורא העולם לא נשאר חייב ומשלם שכר למי שמוסר נפש עבורו". (אור השבת ואתחנן תשפא הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

"אל מספר זה אל תקשרו"

מעשה נפלא ונורא שהגיע אל המדור בשבוע האחרון ויש בכח סיפור זה לעורר הלבבות שלא להיות הלילה מהמכים את רעם בסתר ולשוב בתשובה שלימה על רוע מעלליהם בימים אלו של חודש אלול, וכפי הידוע שאין יום הכיפורים מכפר עד שירצה את הברו.

המעשה ארע עם בת ישראל שהתקשתה מאוד בנושא השידוכים בכל פעם שעלתה הצעה והתקדם העניין לבירורים על המשפחה היה קורה שהיו שומעים דברים לא טובים והיו מושכים את ידיהם מהשידוך. - וכך קרה פעם אחר פעם ולאחר כמה פעמים הבינו לאחר הקירת העניין לעומקו שמישהו פשוט מוציא את דיבתם רעה ומכשיל את השידוכים כבר בשלב הבירורים ולא שהיה אמת בדבר רק היה זה סוג של נקמה אכזרית על תקרית שקרתה בעבר.

לא היה להם שום צורה לעצור את הבעיה מכל מיני סיבות, ורק היו מרבים בתפילות לישועת בתם בצורה שבו סדר הקב"ה את העניין, בני המשפחה לא יכלו לחשוב על המקור שמשם תבוא הישועה ולא ציפו להתפתחות מהמקום שלבסוף צמחה הישועה.

חתונה שלא נשמרים בה גדרי הצניעות כראוי – אי אפשר לסמוך שיישמרו בה גדרי הכשרות!!!

בשעת הסעודה, יצא חברי הנ"ל החוצה לגינה המטופחתשל האולם, והתבודד שם ולא השתתף באכילה ההמונית של המנות המפוארות שהוכנסו בזו אחר זו והועלו על השולחנות הערוכים בטוב טעם. אני נשארתי בפנים וישבתי עם החברים הסועדים בשקיקה. הספקתי לאכול את המנה הראשונה שהיתה סלט פירות עשיר שהוגשה בתוך חצי מלון. המנה הבאה היתה מרק מהביל גדוש בירקות קצוצים וחיכות עוף. כשראיתי את חתיכות העוף, נזכרתי בדברי חברי המשוטט בחוץ, והחלטתי שלא לאוכלו, בעוד כל המסובים שמסביבי אוכלים ממנו להנאתם. לפתע אני רואה את משגיח הכשרות המיוחד שהביא אבי-הכלה, יוצא בסערה מדלת המטבח, וכשכולו נסער מסתודד עם הרבנים שבשולחן המזרח, שקראו מיד לאחד הבחורים. הבחור חזר אלינו נרעש ונרגש ולחש באוזנינו: משגיח הכשרות אמר לרבנים, שרק עכשיו הוא גילה שלמרק הונס בשר עוף משחיטה ברמה חלשה שאינה למהדרין. הוא אכן השגיח בבוקר על כל הבישולים הבשריים שישתמשו בהם אך ורק בבשר כשר למהדרין, אך הוא לא ידע שגם המרק יהיה בשרי, ולכן לא שם ליבו לכך שהשתמשו בהכנתו בעוף הלא מהדרין. הוא התייעץ עם הרבנים האם להודיע לכל הקהל העסוק עתה באכילת המרק, אך הרבנים חששו שאף אחד לא ישמע לו עתה באמצע

הסיפור הבא התרחש בימי לימודי בישיבה: אחד מחברינו בישיבה הגיש לחברים את ההזמנה לחתונתו: כלתו בת לאיש עסקים עשיר מאנטוורפן, אשר כיוות למעמדו עורך את נישואי בתו באולם מפואר ויוקרתי בתל-אביב. "ומה בדבר ההכשר?" שאלו החברים. - "במשך השנה יש שם כשרות מקומית ברמה נמוכה, אך לרגל חתונה זו, חמי שכר את שירותיו של משגיח כשרות פרטי אשר יעמוד על כך שכל המוצרים שייכנסו באותו יום למטבח – יהיו מוצרים כשרים למהדרין מן המהדרין, וישגיח על הכנתם מריש עד גמירא. אין לכם מה לדאוג, הכל מסודר על הצד הטוב ביותר!!!".

רבות דיברו החברים והמתינו ליום המיועד בו יזכו ליהנות מסעודה משובחת כיד המלך, מורכבת ממנות רבות ומתוחכמות, כיד השף הטובה עליו. והנה הגיעה השעה, והבחורים ירדו מהסעפה הנוחה שהעמיד החתן לרשותם, וצעדו מעדנות אל האולם המואר והנוצץ. אני צעדתי פנימה יחד עם חבר חדרי שהוא גם נכדו של המשגיח המוסרי של ישיבתנו. ולפתע אני רואה אותו מסתכל בתדהמה בתכונה של טרם החתונה: הלבוש של המלצריות... ושל האורחות הכבודות מחו"ל, שהמוציצה שהיתה בגדר של פרוץ מרובה על העומד, לא חסמה את דרכם אל תחומי עזרת הגברים... מוציצה זו גם לא מנעה מהנערים צלמי הווידאו להיכנס לעזרת הנשים... ואז אמר לי חברי: אני לא אוכל בחתונה זו! - למה???

האכילה, ובפרט הבעלי בתים מחו"ל שבלאו הכי אוכלים מהכשרים חלשים, לכן אמרו לו שיוודיעו בצנעה רק לבחורי הישיבה שימשכו ידם מאכילת המרק. הדבר לא היה קל, במיוחד לאור העובדה שחלק מהבחורים כבר סיימו וקינחו את הקערה הריקה, וכל שנותר להם הוא להיאנח על מר גורלם שנכשלו באכילת בשר מכשרות שאינה מתאימה לבני תורה...

אבל עיניה של התופרת המבוגרת לא היו שמחות. "כואב לי הלב על הפרנסה של הרב", היא אמרה ונאנחה, בתוך כך שהיא נוטלת את סרט המידה שלה מעם השולחן, "מי יודע אם לא יעזבו אותי כל הלקוחות, וישאירו את חנותו ריקה ושוממה..."

המודעות שתלה פייביש לא נעלמו גם מעיניו של רבי נחמיה, ראב"ד בריסק, שניהל חנות בדים כדי לפרנס את משפחתו. רבי נחמיה לא רצה להשתכר מרבנותו ומדיינותו, ולשם כך פתחה רעייתו הצדקת חנות לעיתים, כשהייתה הרבנית נאלצת לשהות בביתה, היה הראב"ד מגיע אל החנות ומחליף אותה, יושב בעצמו בחנות ומשרת את הלקוחות...

במשך שנים התפרנסה משפחתו של הרב ממכר האריגים לתושבי העיר, עקרות בית חרוצות רכשו שם אריגים לתפירת מצעים ווילונות, אימהות צעירות בחרו שם פיסות בד מתאימות לתפירת בגד חדש לחג לינוקא שלהם, ילדי בר מצווה נרגשים הצטיידו שם לקראת יומם הגדול, ואף רבים מתושביה הנוכריים של העיר בריסק, שהכירו את בעלי החנות וסמכו על אמנותם, העדיפו לבצע שם את קניותיהם.

שמחתי כל כך שאני ניצלתי מאכילת המרק המפוקפק בזכות עצתו של חבר החדר שלי. רצתי החוצה לספר לו את ההשגחה הפרטית אשר זכה לה, עקב זהירותו בגדרי הכשרות והצניעות, כמו שאמרו חכמים: 'חכם עדיף מנביא' (כשרות הבשר תשרי תשפ"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

אל ביתה של גינדל התופרת התקרבו אם ובת בפסיעות נרגשות; לא בכל יום ניגשים לתפור נדוניה לכלה שעומדת להקים בעזרת ה' בית בישראל. בין קפלי האריגים הנאים שבידיהן נשזרו גם תפילות ותקוות ודמעות--

גינדל הייתה עניינית ומיומנת, כמו תמיד. הסירה לרגע את משקפיה ומישישה במקצועיות את האריגים שהושיטו לה השתיים. "סחורה משובחת, מעניין שלא ראיתי את הדגמים האלו בחנות של הרבנית..."

וביום אחד לא בהיר בכלל החליט פייביש לפתוח חנות מתחרה, והוא בחר לעשות זאת סמוך ממש לחנותו של רבי נחמיה. ולא זו בלבד, אלא גם הכריז על מחירים זולים יותר כדי למשוך עוד ועוד לקוחות אל חנותו החדשה.

אף מילה לא יצאה מפיו של הראב"ד על המתחרה שההין לפגוע בפרנסתו, גם לא על הניסיונות הברורים שלו לפתות את הלקוחות. פרנסה היא משמיים, שוב ושוב הוא שינן את זה לעצמו ולבני ביתו, ואף אחד, גם לא פייביש והחנות החדנייה שלו, אינו מסוגל לגרוע ממנה כמלוא הנימיה.

מרכבה הדורה עצרה בפתח חנותו של רבי נחמיה. סמל צבאי שהתנוסס עליה הוסיף לה השיבות. שני קצינים מגוהצי מדים ועטורי דרגות יצאו ממנה ופנו להיכנס פנימה, אל תוך חנות הבדים המשפחתית של הרב.

ריצה, אשת השוחט של הקהילה שהייתה עסוקה בבחירת אריג נאה לשמלות שאותן תתפור לשתי בנותיה לקראת החג המתקרב, זזה קצת הצידה ופינתה להם מקום. "לקוחות חשובים

הגיעו", היא הסבירה לילדות שלצידה, "הם, בוודאי מתכוננים לבצע כאן רכישה משמעותית

הרב. ליד פתח חנותו של הרב. לקוחות כאלו בדיוק הוא צריך בחנות שלו. ובדיוק לשם כך הוא הרי הוויל את המחירים. צריך רק למצוא רגע מתאים כדי לפתות אותם....

ולרגע הזה הוא ארב מחוץ לחנותו של רבי נחמיה. ואף מיתר לא פקע בליבו, מול העוולה שהוא גורם כמו פיו לבעליה של החנות הוותיקה, ואף שריר לא זע בפניו למראה ערימות האריגים שונתרו שם מיותמות על המדף---

"חשב לעשות עליהם קופה, לא ידע עם מי יש לו עסק", התלחששו "מביני דבר", בתוך שהם נדים בראשם לפייביש המסכן.

"עכשיו זה יעלה לו ביוקר. הוא ישב כמה שנים בבית הסוהר, וגם יצטרך למכור את החנות כדי לשלם את הקנס שיטילו עליו", ידעו אחרים לנחש.

חיזור כמו הקי"ו ורועד בכל איבריו ניסה פייביש לגשש אחר כיסא לשבת עליו, בטרם יקרוס. היטב ידע הוא כי הצדק איתם... ובכל זאת, אולי יצליח להסביר משהו לקצינים המאיימים. אולי ינסה לשכנע אותם שרק תקלה בלתי נעימה קרתה כאן... אבל לשונו דבקה לחיכו מרוב אימה, והחנות על מדפיה העמוסים החלה לחוג סביבו, כשהקצינים עזי המבע מיטשטשים מול עיניו.

ופתאום הוא קרס תחתיו אל הקרקע, מעולף.

בחסות המהומה שקמה, והניסיונות לעורר את פייביש המסכן מעלפונו, לא הבחין אף אחד בדמות שפופה שחצתה בריצה את השביל המוליך אל החנות, נצמדה אל החלון האחורי שלה - השליכה משהו פנימה.

משם התרוממה הדמות, וכאילו כלום לא קרה, מיהרה להתקרב אל בעל החנות שעדיין היה שרוע מעולף על הרצפה.

רבי נחמיה. "פייביש, פייביש", הוא לחש לו לתוך אוזנו, "השלכתי לתוך המחסן שלך את הארשין

באותו ערב ישבו הרב והרבנית וחיזקו זה את זה באמונה ובביטחון בקב"ה. אף אדם בעולם אינו יכול ליטול מהם לקוח, אם לא נגזר כך משמיים. אף עסקה ששייכת להם אינה יכולה להילקח מהם, בלעדי רצונו של מקום, אף רובל שהם היו אמורים להרוויח מאנשי הצבא אינו יכול לשכון תחת זאת בקופתו של שום מתחרה.

ופייביש?

כן, פייביש היה בסך הכול המקל. היחייב שדרכו התגלגל אליהם רצון ה'.

האם יש טעם לכעוס על אותו מקל, לנטור לו

איבה או לרצות לנקום בו חלילה!?!?

למחרת שוב הגיעה המרכבה הצבאית ההדורה, והפעם היא נעצרה ליד חנותו של פייביש. גם הפעם קפצו ממנה שני קצינים במדים מגוהצים, אבל הפנים שלהם לא בישרו טוב-..

אגרוף שהלם על הדלפק היה הפתיה, זוג אוזקים שנשלף מהכיס הבהיר את רצינות הדברים. "מחיר זול הצעת לנו, נוכל יהודי", סינן הגבוה מבין השניים בזעם, "את הרווח האמיתי שלך תכננת לגרוף על ידי אונאה במדידות..."

הקולות והמראות משכו קהל של סקרנים שהצטופפו סביב החנות. לא בכל יום מתרחש כאן, בבריסק שלהם, אירוע משמעותי כזה-

כאן היום. יחשבו כולם שה'ארשין' היה ברשותך מאז ומעולם, ולא יעלו בדעתם שיש לי קשר להימצאותו במחסן" - זה היה התנאי שהציב רבי נחמיה מול המתחרה שלו.

ורק אחרי פטירתו של הראב"ד התפרסם הסיפור המופלא והכה גלים בעיר.

(מתוך הספר 'שו"ת רבי איסר יהודה הובא במשמרת השלום אלול תשפ"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

סיפור השגחה מופלאה הגיעה לידינו, בשם בעלי המעשה, שסיפרו כדלהלן:

שנים רבות חלמנו, לקנות בית משלנו מבלי להיות תלויים בחסדיו של המשכיר אם יעלה את המחיר בתום תקופה או שיפנה אותנו מהדירה מסיבה זו או אחרת.

מה גם שבבית שלך אתה מרשה לעצמך להשקיע ללא חשש שמחר ההשקעה תרד לטמיון. לפני כארבע שנים זיכנו הבורא למצוא דירה נאה ההולמת את צרכינו בפריסת תשלומים נוחה שאפילו לא פיללנו לכך, מה שאפשר לבצע עסקה על הצד הטוב ביותר. נכנסנו לבית שמחים וטובי לב על החסד הגדול מעל לדרך הטבע שעשה עימנו הבורא.

שלי. פתח את העיניים, קום והתאושש, הם יראו שיש ברשותך 'ארשין' ויניחו לך לנפשך".

מכשיר מדידה מדויק שאושר על ידי הממשלה. עצם הימצאותו של מכשיר כזה בחנות הינו אישור לכך שהמדידור בה הן על פי החוק.

שום הרהור של 'מגיע לו'. שום בדל מחשבה על ההתנהגות הבלתי מוסרית אתמול. רק רצון אמיתי לעזור ליהודי הנתון בצורה.

בתוך רגעים ספורים התקפלו אנשי הצבא, על מסמכיהם ואזיקיהם, ועזבו את המקום, מאפשרים לפייביש המבוהל עד מוות להתחיל לנשום לרווחה. הרי אם הוא משתמש ב'ארשין' הממשלתי ומווד בעזרתו את האריגים הנמכרים בחנות, אין שום בסיס לטענות כלפיו...

"איך אוכל להודות לך, רבי?" הוא לא ידע את נפשו מול אצילות מידותיו של רבי נחמיה.

לרבי נחמיה הייתה כעת דרישה אחת מן המתחרה המבוויש שמולו, וליבו של פייביש החסיר פעימה. מן הסתם הוא יבקש ממנו עכשיו כי יסגור את חנותו, או לפחות יעביר אותה למקום מרוחק... אולי יתנה עימו כי ייזהר על נפשו ולא ינסה שוב 'לנגוב' לקוחות בדרכי עורמה מתוחכמות. ואולי!?!--

אבל פייביש, שכבר היה מוכן לכל תנאי שלא יהיה, לא האמין למשמע אוזניו. "תבטיח לי, פייביש, שעד יומי האחרון לא ידע אף אחד בעולם ממה שהתרחש

בהגיע המועד לתשלום האחרון משהו בתוכניות השתבש ולא מצאתי מוהיכן לפרוע את החוב המסתכם במאה שבעים וחמישה אלף שקלים. כל יום שעבר נראה היה כנצח מחשש שהמוכר יתקשר ויתבע את חובו ובעדק.

חלפו כשלוש חודשים והטלפון המיוחל הגיע. המוכר בישר על בואו לארץ ישראל בעוד שבוע והוא רוצה להיפגש במשרד של עורך דינו. כמובן, רשמתי את התאריך שיצא בדיוק יומיים לפני פורים והפלתי תחינתי לפני ה' שיושיענו. לא סיפרתי לו דבר מתוך תקווה שהישועה בוא תבוא.

הגעתי לפגישה נרעד ונפחד מהבושה והחרפה שאני הולך לעבור בעת שאומר לו את האמת. המוכר נכנס למשרד וקיבל את פני בלחיצת יד חמה ולבבית ואילו אני עם חיוך מאולץ על פני לא יודע כיצד להגיב.

תיכף התיישב על הכורסה, פתח את פיו ואמר "מאחר ויש לי עסקאות רבות בארצות הברית ולעת עתה לא טוב יהיה הדבר להעביר סכום כסף זה מהארץ ושיקולים נוספים אותם אני שומר עימי, אבקש להשאיר את הכסף בידיים הנאמנות שלך ולכשאצטרך את הכסף אבקש זאת ממך באמונה שתשלם לי את הסכום בבוא העת!".

על אתר ביקש מעורך דינו לאשר את העסקה כחתומה ושאל את רשותי אם מסכים אני לדבר. לא האמנתי למשמע אוזניי! הדבר הקשה ביותר באותו

רגע היה לשמור על ארשת פנים נינוחה מבלי לחשוף את הר הגעש של השמחה שאימה לפרוץ ממני. בצאתי מהמשרד מיהרתי לפינה בחניון ופשוט פרצתי בבכי, הפעם לא היו אלו דמעות של צער ומרירות כי אם דמעות של שחרור שמחה והודיה שבקעו ממקום הרבה יותר עמוק ממה שאפשר לתאר.

חלפו להם שלוש שנים וברוך השם בדיוק כשהתבקשתי לשלם, נפתחה לנו תוכנית חסכון וכך יכולנו לשלם את החוב. אור לישרים הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com

היציאה למלחמה מביאה סיעתא דשמיא

על פסוק זה ישנה קשיה הבועת לתקופה של חדש אלו. לכאורה, במקום המלים "כי תצא למלחמה" התורה היתה צריכה לכתב "כי תלחם". שהרי אם אדם יצא למלחמה ולא נלחם לבסוף - אין כל תועלת ביציאתו, הוא הדין במלחמת היצר: אם האדם מוכן להשקיע ולהלחם ביצר - הקב"ה יתן לו לנצח את היצר זיקים בו "ונתנו ה' אלקיך בידך", אך אם הוא אינו נלחם בצורה אקטיבית - לכאורה אין תועלת בכך. אם כן מדוע כותרת התורה "כי תצא"? אומר המשגיח רבי ירוחם ממיר זצ"ל: המפסיד הגדול ביותר שבעשיו בני האדם נופלים בידי היצר הרע הוא היאוש, שנורם לאדם לא להאמין שהוא יכול להשתנות לטובה, ואז הוא אומר לעצמו: "נטיתי כבר אלף פעמים להשתנות וכלום לא הועיל, אני כבר

מכיר את עצמי - שום דבר לא ישתנה באמת".
 היאוש הזה הוא הפסיד הגדול ביותר של האדם, אומרת התורה: אם אתה רוצה לצאת למלחמה ואתה מתחיל לצאת - ברגע שעשית את הצעד הראשון על אף שלא נלחמת עדין בפעל, ולא עוד שנפלת, מכיון שאתה מצדך כבר עשית את הבעד הראשון של היציאה לקרב,

באמרו כבר אז הב"ה מבטיח לך סיעתא דשמיא! הקבר זה משמיט את הקרקע תחת התרוץ של מי שלא רוצה להשנות לפחות בחדש אלול. טוען אותו יהודי: אני הרי יודע שלאחר חדרש אלול אפסיק את כל המבלות, החזוקים וההנהגות הטובות, ואחזור לסורי. ואם בן - מה לי להשקיע בחנם? האם אני עושה, חלילה, הנגה כלפי המב"ה?! על כך משיבה התורה בקול רם וברור: "כי תצא" - עליך לצאת למלחמה ולעשות את הבעד הראשון במלחמת היצר. בזכות היציאה הזו - הקב"ה יתן לך כחות נפלאים וסבעתא דשמיא לנצח במלחמה. בשמתאמצים מצליחים המושגים של ישיבת מומיניץ, רבי משה אהרן שטרן זצ"ל, היה יליד ארצות הברית ולמד בישיבת תורה ודעת שבראשה עמד רבי שרנא פייבל מנדלוביץ זצ"ל. רבי משה אהרן היה חפץ בכל מאודו לבוא ללמד תורה בארץ ישראל, מפני שידע שתורת ארץ ישראל יש בה מעלה מיוחדת, ורצה להתחזק ולהתרומם. דא עקא, שבאותה תקופה שלטו הבריטים בארץ ישראל, והם לא נתנו להכנס אליה אלא רק למי שהיה בידו אשור עליה שכנה

סרטיפיקט. אותם אשורים נכספים חלקו במדה ובמשורה, וכל אחת מהמפלגות בארצות הגולה קבלה מהן כפות מסימת. גם אגודת ישראל שבארצות הברית קבלה כמות של אשורים, מי היה האחראי על חלקת האשורים בארצות הברית? ראש ישיבת תודה ודעת, הישיבה שבה למד! "בודאי הרב לא ישיב את פני ריקם", סבר הבחור ונגש אל ראש הישיבה לבקש אשור. "איני יכול לתת לך", השיב ראש הישיבה. "מבחינת הבריטים אין הבדל אם באשור משתמש אדם יחיד או משפחה שלמה. על כן אין הגיון שאפח אשור שיכול להועיל למשפחה שלמה ואתן אותו לאדם בודד!" לאחר מספר ימים הוא פגש את דודו, רבי חיים פנחס שינברג וצל שידע על שיחתו עם ראש הישיבה. "נו, קבלת אשור לארץ ישראל?", שאל הרב שינברג. "לא", אמר רבי משה אהרן. "ראש הישיבה אמר שאין זכוי שאקבל אשון". "אז אינך מענין לעלות!" חרץ הרב שינברג. רבי משה אהרן התפלא. "איני רוצה? אני רוצה בכל מאדי ונפשי: אך מה אעשה ולמרות תחנוני ראש הישיבה אמר שאין לי סכוי לקבל אשור? "אם באמת היית רוצה לעלות לארץ ישראל, המזודה שלך כבר היתה מובנה ומסדרת, זה נקרא לרצות: אם יראו בשמים שאתה באמת משתוקן לזה - המב"ה כבר יתן לך את בקשתך! רבי משה אהרן שמע את הדברים, ובמקום להתוכח עם דודו עשה

כדבריו וארז את חפציו במזודה גדולה. בנוסף, הוא בקש מהוריו דמי כים שאתם יוכל לעשות את צעדי

(רבי גואל אלקריף שליט"א הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכוון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

תפילה על רוחניות מתקבלת תמיד

אספר לכם סיפור: לפני עשרות שנים, היה בחור ישיבה אמריקאי בירושלים, שקיבל מכתב מאחיו הצעיר בארה"ב, שכל רצונו לבוא ללמוד בישיבה בארצנו הקדושה, אבל אביו, למרות שנולד בירושלים וזכה לראות בצעירותו כמו עיניו את מרן המהרי"ל דיסקין זצ"ל, כשהגיע לארה"ב התקלקל, ודרש מבנו שילך ללמוד לתואר באוניברסיטה. אבל הבן שרצה ללמוד בישיבה, התחיל להלחם באביו. בארץ זה פחות מצוי, אבל ארה"ב נוסדה ע"י גויים מורדים, ורוח המרד קיימת עד היום הזה. למשל כיבוד אב ואם, שמקובל בכל העולם שאין מוסד יותר קדוש וחשוב, בארה"ב זה דבר די נדיר, וכך יתכן שהאבא אומר כך והבן אומר אחרת, ובמקרה זה יצא הדבר לטובה... יום אחד אמר לו אביו, שאם הוא לא יסכים בתוך יומיים ללכת לאוניברסיטה, אז האב יצא החוצה, ימתין עד שיבוא אוטובוס, וישכב תחתיו להדרס למוות! (עקידה ומסירות נפש ממש...).

הבן נדהם, ומרוב פחד כתב מכתב אקספרס לאחיו שכבר למד בישיבה בירושלים, וביקשו שילך מיד למרן החזו"א זצ"ל וישאל את פיו מה לעשות. האח קיבל את המכתב, ונבהל מאוד. הוא נסע תיכף לחזו"א וסיפר לו את כל הסיפור, והחזו"א חיך

הראשונים בארץ, וכן רשימת כתובות של מבריס שבהם יוכל להעזר בבואו אליה. לאחר שהכל היה מוכן, הוא בא אל רבי חיים פנחס ואמר: "זהו, הכנתי את כל הדברים לנסיעה. הכל מוכן ומזמן".

טוב מאוד, ענה הודוד, כעת שים לב: מעתה אין לך יותר חפצים בארון בישיבה! כל מה שיש לך בעת בארון - נכנס אל תוך המזודה!" רבי משה אהרן פנה את חפציו גם מהארון הישיבתי, ולבשוף היו כל חפציו נתונים במזודה העמופה עד להתפקד. והנה בבקר המחרת לאחר תפלת שחרית, נגש אליו ראש הישיבה ושאל במפתיע: "האם אתה רוצה לצאת היום לארץ ישראל?"

לתמיהת רבי משה אהרן המשיך ראש הישיבה: "הבאתי אשור למשפחה שלמה, אך אחד מבני המשפחה חלה והם לא יכולים כעת לעלות. מאחר ואין אפשרות לסדר את הבירוקרטיה עבור משפחה אחרת במקומם, אוכל לתת אותך רק לאדם בודד, אם אתה מוכן - אתה יכול להשתמש בו ולעלות לארץ". "כבר הכנתי את המזודה ואת שאר הדברים הנצרכים", אמר רבי משה אהרן, ובאותו יום עלה על האניה. מה לומדים מהספור הזה? אם אדם באמת רוצה ויוצא ועושה פעולות כדי להגיע למטרה, אז אפלו אם מנאשים אותו ואומרים לו שאין סכוי שתבמשו יעשה, מכיון שהוא היה מוכן והתבונן בכל כחו להשתנות ולהתחזק - הוא יזכה לסייעתא דשמיא נפלאה והקב"ה יתן לו את הכח לנצח את היצר הרע.

למעשה פרשת כי תבוא

זה נקרא 'שקורא באמת', ואז הוא כמעט בטוח שהקב"ה יקבל את תפילתו, אבל תפילה על גשמיות אינה 'קריאה באמת' (עיי גם בפרי צדיק לר' צדוק הכהן מלובלין פרשת וילך ושבית תשובה אות כא). ועל זה אנו מבקשים "כתבנו בספר החיים למענך",

(שיחות הגר"ש ברוועדה ירח האיתנים עמ' 14 הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

ישנו יהודי וירא שמים, העוסק כבר שנים רבות במלאכת קודש, בה הוא 'מפקח שעטנו' על רשת מפעלי ענק של טקסטיל בסין ובתורכיה. לעורך תפקידו הקדוש, עלייך לשהות זמן רב מאוד בחו"ל. ליתר דיוק, הוא כמעט ואינו נמצא בביתו, את כל זמנו הוא מוסר לעורך העלת יהודים רבים מאיסור לבישת שעטנו, אשר אמר על כך הגאון בעל 'פני הזקן': " הזהיר מכלאיים" יאריך ימים בעולם הזה ובעולם הבא, ולא יבוא עוד בגלגול, וינוח בשלום על משכבו באור החיים, ויוליד בנים עדיקים חיים וקיימים, ויזכה גם בעולם הזה לכל טוב".

אותו יהודי ירא שמים אינו שוכח ולו לרגע את חשיבות ומעלת תפקידו הקדוש בסין ובתורכיה, והינו עובר ובודק בקפידה שאין מערבבים צמר ופשתן יחדיו בגגדים המובאים ארעה. הדבר היחיד המזרים לו חיוזק ועידוד היא הידיעה כי רבבות יהודים שומרי תורה ומעוות, מתהלכים בחליפות נקיות לגמרי מחשש שעטנו, אך ורק הודות

ואמר לו כך: "תכתוב לאחיד שיתחיל תיכף ומיד להתפלל בפה מלא לקב"ה תפילות מיוחדות בענין זה, שהקב"ה ישנה את דעת אביו! כי בספר חסידים (סימן קל"א) כתוב שכשאדם מתפלל לקב"ה על עניינים רוחניים, ע"פ רוב הוא נענה כיון שביקש מה שהקב"ה רוצה, ולא על גשמיות, לכן אם מתפללים על רוחניות בד"כ מצליחים!". האח כתב זאת לארה"ב, ואחיו קיבל את המכתב ותיכף ומיד התחיל להתפלל, ובתוך יום ניגש אליו אביו ואמר לו: "אני אביך ואתה בני, אין לי כח להלחם בך, קח את הכסף לכרטיס ותסע לך לחיים טובים ולשלום!". הבחור הגיע לכאן והצליח מאוד מאוד, עד היום הזה.

הפסוק אומר "קרוב ה' לכל קוראיו", וחז"ל שואלים (ויקרא רבה יז-א) האם ממש לכל קוראיו? ת"ל לכל אשר יקראוהו באמת. החסיד יעב"ץ (ממגורשי ספרד, בפירושו למס' אבות פ"ו מ"ח, והביאו רבנו בספרו ימי רצון בסוף המאמר הראשון לחודש אלול) מבאר זאת כך: מה זה "קורא באמת"? ממנ"פ, אם הוא לא מאמין בה - אז הוא סתם אפיקורס ולא עליו מדבר הפסוק, ואם מדובר על אחד שלא כיון בתפילה - אז הוא בכלל לא 'קורא', אז איך יש מצב שהוא כן קורא? אבל יש בזה אפשרות של 'אמת' ולא אמת? והוא מתרץ שודאי מדובר שהוא מאמין בה? וגם מכיון בתפילתו, רק שאם הוא מתפלל על דברים רוחניים, כגון על הצלחה בתורה ומצוות ונחת אמתית מבנים ובנות-

לשון ובכל שפה. אלא שעליך לדעת, כי לך יש זכות מיוחדת שאין להרבה יהודים, אשר תוכל להשתמש בה בכל עת כשאתה מדבר עם בורא העולם ומבקש ממנו בקשות, והוא שתאמר לו כי הנך עוזר לילדיו היהודים שלא ילבשו שעטנו, אז אנא שיעזור לך בכל אשר תרעה ואני בטוח שבזכות זה הקב"ה ישמע לבקשותיך."

כך סיימתי את השיחה עמו ושכחתי מכל זה. אלא, שלפני כמה ימים, בעת ששהינו בטיסה לסין, פנה אליי המתורגמן ואומר לי בהתרגשות עיומה: "כבוד הרב אכן עודק. הבורא יודע סינית...", "מה קרה?" שאלתי, כשהוא משיב בהתפעלות: "אמש, טרם עליתי על יעוועי, אני רואה כי ילדי התינוק קודח מחום, באופן חריג ביותר. ניסינו לטפל בו, אך החום היה גבוה מאוד. מיד ידעתי, ללא על של ספק כי במעב כזה לא אוכל להגיע לעבודה, ושאר בארץ, בעוד שאתה תעא לטיסה לסין. באותו רגע עעמתי את עיניי ופניתי לבורא עולם בסינית. ואמרתי לו: בורא יקר, הרי אני עובד עבור ילדיך היהודים, ואם מחר לא אגיע לעבודה, הרב לא יוכל לעמוד במשימותיו, אנא ממך, שלח לתינוק רפואה שלמה." ואתה יודע מה קרה?

פשוט לא תאמין, נכנסתי לישון ברוגע של ממש. והנה אני קם בבוקר וראיתי להפתעתי כי התינוק בריא לחלוטין והכל בסדר... גם אשתי לא האמינה למחזה, ומיד היא איפשרה לי לטוס איתך... הנה כבוד רב, ערקת, הבורא מבין טוב סינית."

להשגחתו הקפדנית והמסורה. "איננע דובר סינית ואף לא מבין מילה אחת בשפה זו", מספר המשגיח, ולכן אני נאלץ להסתובב שם עם מתורגמן מקומי עמוד הדובר אנגלית רהוטה. כך אני מתקשר עימו באנגלית והוא מקשר ביני ובין העולם החיצון בסינית. עם הזמן נקשרו בינינו קשרים הדוקים, הוא מבין אותי היטב ואף מזהה את הניואנסים והדקויות שלי בהלכה. לא אחת, כאשר אנו עושים בתוך המפעל הוא 'מזכיר' לי ששכחתי להציץ בפינה הזו או עקפתי בטעות שורה אחרת וכדומה, והכל לעורך הצלת יהודים מעוון". בשיחות עם אותו מתורגמן, יצא לי כמה פעמים להסביר לו, שבמלאכת קודש זו אין שום מקום לעשות הנחות למי שמחייך אלינו או מי שמנסה לדחוף שלמונים. תפקידנו הוא אך ורק עבור בורא עולם, שילדיו האהובים יוכלו ללבוש בגדים ההולמים את רעונו ואת קדושתו, ולכן אין כאן שום מקום להנחות או לקומבינות למיניהם, אמרתי לו.

הוא לקח את הדבר לתשומת ליבו והחל לחשוב על בורא העולם, שהוא ברא אותנו ועיווה אותנו לקיים את מעוותיו. יום אחד הוא פנה אליי ואמר: "אתה יודע ידידי, אני בטוח שבורא העולם מבין סינית...". "מניין לך זאת?" שאלתי בחיך. "דע לך, כי אמא שלי הישישה מדברת בקביעות עם בורא העולם בסינית, מבקשת ומברכת, והוא עונה לה תמיד..."

חייכתי לדבריו שאינני מתייחס כל כך לסיפורי הסבתא שלי על אמו, אך אמרתי לו: "דע לך, כי כל אדם יכול לדבר עם בורא עולם, והוא שומע בכל

למעשה פרשת כי תבוא

התרגשתי מדבריו ולמדתי דבר אחדי כי יהודי שעמל וטורח לכבוד בורא עולם ובניו, הקב"ה לא נשאר לו חייב, ומשלם לו מידה כנגד מידה בדבר שהוא נערך לישועה, בכדי שיוכל להמשיך. לקדש שם שמים בלא הפרעות ועיכובים.

וזו מעלת המזכה את הרבים שה' שומרו כדי שיוכל לקדש שמו. אבל יותר מכל למדנו שהקב"ה שומע תפילת כל פה, וגם כאשר אדם מתפלל אליו בסינית או בכל שפה אחרת הקב"ה שומע תפילתו ומקבלה.

(ויצא עמו בשישון הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף

p0583271323@gmail.com